24րդ ՏԱՐԻ. Թիւ 6549 — 23 ՅՈՒԼԻՍ 1907 — ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ — 25 ՃԷՄԱԶԻ-ԻՒԼ-ԱԽԸՐ 1325 — 5 AOUT 1907 — 24me année № 6549

«ԱՐԵՒԵԼՔ»
ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ, ԳԱԼԱԹԻԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

Կ. Պոլսոյ համար տարեկան	80	Ղ.րշ
» » վեցամսեայ	45	»
Գաւառներու համար տարեկան	108	»
» » վեցամսեայ	60	»
Օտար երկիրներու համար տարեկան	35	Ֆրկ.
» » վեցամսեայ	20	»

ԹՂԹԱՏԱՐԻ ԾԱԽՔԸ ՄԵՐ ՎՐԱՅ

آره‌ولك
ارمنیجه یومی و سیاسی غزته
صاحب امتیازی قره‌کین بویاجیان
درعلیه غلطه

"ARÉVELK,,
JOURNAL ARMÉNIEN
Directeur-Propriétaire
KARÉKIN BOYADJIAN
Cons|ple, Galata

ԱՐԵՒԵԼՔ

10 փարա — ՕՐԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ — 10 PARAS

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԻԿ ՆՈԹԵՐ

ՄԱՍՆԱԳԷՏԻ ՄԸ ԽՐԱՏՆԵՐԸ

Ականջի առողջապահութիւնը աչքինին հաւասարապէս կարեւոր է նկատողութեան առնուելու, որովհետեւ ո՛րքան դառն է երիտասարդ հասակի մէջ տեսութիւնը կորսնցնելով ստուերային մշտնջենական խաւարը՝ այնքան մեծ դժբախտութիւն է շատ կանուխէն խլութեան ենթակայ ըլլալը, որու՝ մարդկային գործարանաւորութեան վրայ ազդած մաղձոտութիւնը և մտահոգութիւնը ա՛յնքան բուռն է որ յաճախ իսկ պատճառ կ'ըլլայ անձնասպանութեան: Մարմնոյ ընդհանուր առողջապահութեան հետ քիչ շատ ընտանութիւն ունեցող անձերը մեծ մտահոգութիւն և խնամք կը տածեն ամենաթեթեւ տկարութեան իսկ կամ արտասովոր երեւոյթի մը զոր իրենց վրայ կը նշմարեն և անմիջապէս կը դիմեն արուեստի վարպետներու՝ զիրենք խնամելու համար, մինչդեռ ընդհանուր առողջապահութեան վրայ նախնական տեղեկութիւններ չունեցողները, որոնք դժբախտաբար խիստ շատ են թուով, կարեւորութիւն չեն տար բնաւ հիւանդութիւններու և կամ գոհացուցիչ գտնելով մեծ վարպետ՝ Մանիկ տատաւին խորհուրդը, Տօքթ. Նպարավաճառին կարծիքը և կամ «Թէզգիւհ նայող կնկան» ներշնչումները, կը քաշկռտուին մինչեւ որ հասնի այնպիսի ծանրութեան մը՝ յորում կոչուած բժիշկը դառնօրէն ստիպուած է ծանր ախտաճանաչութիւն մը ընելու: Ճամբու վրայ, հանրակառքերու իջեւանները, սըրճարաններու մէջ, գիւղի զբօսավայրերը ձեզ չարունակ անհանգիստ ընող կոյր մուրացկաններու, առանց չափազանցութեան, 90 առ հարիւրը՝ ինչպէս ձեզի ծանօթ ծանր լսող երիտասարդներու մեծամասնութիւնը եթէ առողջապահութեան քիչ մը գիտակից ըլլային, դարմանուելով ժամանակին, ապահովապէս այդ խղճալի վիճակին պիտի չենթարկուէին: Ժողովրդական նախապաշարումները պէտք է որ բոլորովին ջնջուին բժշկական ամենամեծ կարեւորութիւն ունեցող մասնաւորապէս մէկ քանի կէտերու մասին, որովհետեւ դժբախտաբար առանց պատճառաւ ստէպ կեանքերնիս ամենամեծ վտանգներու կ'ենթարկուի: Հիւկօ խիստ իրաւունք ունի իր անմահ մէկ վէպին մէջ նախապաշարումները մարդկութեան ամենամեծ թշնամիները հռչակելու: Ականջի հիւանդութիւններու մէջէն յաճախադէպը այն է ուր ականջէն թարախ կը գոյանայ, երբեմն շատ թեթեւ քանակութեամբ, այնպէս որ մի միայն առաւօտուն բարձի վրայ աղտոտութեան հետքերը կը նշմարենք՝ որովհետեւ պառկած ժամանակնիս թարախը ականջի ծակէն դուրս կը թափի իր ծանրութեամբը, երբեմն ալ այնքան առատօրէն կը վազէ որ եթէ կարելի ըլլայ հաւաքել, մէկէ աւելի սուրճի գաւաթներ կը լեցուին: Ականջի բնական արտադրութիւնը դեղնագոյն, անհոտ, իւղի թանձրութեամբ մոմ հեղուկ մըն է (cérumen) որ ականջի դրսի ծակէն մինչեւ թմբկաթաղանթի (membrane tympanique) մէջ գտնուած խողովակաձեւ միջոցին կողերը ծածկելով կ'արգիլէ որ միջավայրին մէջ գտնուած փոշին, ծուխը և խել մը աղտոտութիւնք կարենան վտանգել ականջը:

Այս հեղուկէն զատ ուրիշ ամէն արտադրութիւն ականջներու մէջ՝ երբ հիւանդ վիճակ մը նկատելու ենք բացարձակապէս: Ամենավտանգաւորը այդ այլակերպ արտադրութեանց մէջ թարախն է, որ երբեմն ճերմակ, երբեմն դեղին, երբեմն ալ կանաչագոյն՝ հիւանդութեան տարիքին համեմատ, երբեմն անհոտ, երբեմն ալ այնպիսի գարշահոտ է որ կրնայ անվարժ անձերու քով պարզ հոտառութեամբ մը նոյն իսկ փսխում պատճառել: Ականջներու այս թարախ վազելը որ շատ մը պատճառներով մասնաւորապէս փափկակազմ տղայոց քովը կը ներկայանայ, եթէ ժամանակին խնամուելու չըլլայ՝ տակաւին տղայ հասակէն կը սկսի այնպիսի ականջի ծանրութիւն մը որ երիտասարդութեանը արդէն անդարմանելիօրէն վնասուած կ'ըլլայ:

Թարախը այնպիսի կծիչ ուժեղ զօրութիւն մը ունի որ նոյն իսկ ամենակարծր մարմնոյ ոսկորներու պնդութիւնը չէ՛ կարող դիմադրել անոր. այսպէս ականջի ոսկորներու քայքայումով թարախը հետզհետէ ուղեղի թաղանթներուն տարածուելով տարիներու ընթացքին մէջ՝ նոյն իսկ մա՛հ կը պատճառէ ծանր ուղեղաթաղանթի բորբոքումի (meningite) մը հետեւանքով: Մինչ մենք ամէն ուժերնիս կը գործադրենք թարախը դադրեցնելու՝ ժողովուրդէն ո՛չ քիչերը այդ իրողութեան մէջ նոյն իսկ օգուտ մը կը նշմարեն մարմնոյ համար և հետեւաբար կը ջանան որ արգելք մը չյարուցանեն թարախի վազելը դադրեցնելու. պատճառը, որովհետեւ խորապէս արմատացած է այն նախապաշարեալ կարծիքը թէ այդ հեղուկը մարմնոյ և մասնաւորապէս ուղեղի ու գլխի աղտոտութեան և ծանրութեան մէկ արտադրութիւնը ըլլալով, պէտք է ազատ ճամբայ թողուլ անոր հոսանքին. կարծես թէ Ճէրճէրի ջուրն է որ կը վազէ. այսպէս ստէպ մայրերը տարիներով համբերել վերջը, ականջի գարշահոտութեան համար միայն մասնագէտի կը դիմեն: Ինչպէս թարախը հիւանդ պայմաններու մէջ իր մեծ վտանգները ունի, նոյնպէս ալ վերոյիշեալ ականջի ծակէն դուրս եկող դեղնագոյն հեղուկը [illegible] չկարենալով կը պատճառէ ականջի խլութիւն, ականջի ձայներ, ականջի անհանգիստ քերուիլ և գլխի պտոյտ:

Պէտք է գիտնալ որ բնական պայմաններու մէջ եթէ մասնաւոր գործիքներով ականջի ծակին խորը դիտելու ըլլանք, կը տեսնենք թմբկաթաղանթը, որ մենէ կը ծածկէ ականջի խորունկ մասերը, ուր կը գտնուին բուն լսողութեան ծառայող կարեւորագոյն գործարանները ականջի, մինչդեռ ատկէ մինչեւ դրսի ծակը պարզ ձայնը արտադրող թրթռիչ ալիքներու անցք մըն է և իր ձեւին պատճառաւ լսողական խողովակ (conduit auditif) կը կոչուի:

Վերոյիշեալ ականջահեղուկը (cérumen) թմբկաթաղանթէն դուրս՝ բուն լսողական խողովակին մէջ կը հաւաքուի. թէեւ ասիկա աստիճան մը խոտոր ուղղութիւն ունի, [illegible] որ այդ հեղուկին աւելորդ մասը ինքնաբերաբար դուրս թափի. բայց շատերու քով երբեմն լսողական խողովակին չափազանց անկանոն ուղղութեամբը կամ առօրեայ պատահմունքներով ածուխոտ և փոշոտ միջավայրերու մէջ շատ ատեն մնալէ յետոյ, ականջահեղուկը ատոնց խառնուելով կարծր մարմին կը կազմէ և հետզհետէ հաւաքուելով հոն՝ մինչեւ ամբողջութեամբը կը գոցէ ականջի լսողական խողովակը. որով մէկ կողմէ թրթռացող ձայնի ալիքներու անցքը կը գոցէ, մասամբ մըն ալ այդ կարծր զանգուածին թմբկաթաղանթի վրայ յառաջ բերած ճնշումի ազդեցութեամբը կանոնաւորապէս թրթռալ չկարենալով կը գոյանայ խլութիւնը, ինչպէս այս ճնշումի վերջի պարագան պատճառ է գլխի պտոյտներու որուն ենթակայ կ'ըլլան հիւանդները շատերը:

Ականջի առողջապահութիւնը՝ ինչպէս վերոյիշեալ հիւանդութիւններու դարմանը, անհրաժեշտօրէն ականջի լոգանքներու կը կարօտին. առօրեայ երեսի արդուզարդի լուացքը անպատճառ է ականջի մէջ հաւաքուած աղտոտութիւնը դուրս բերելու, ինչպէս որ իր ապացոյցը ունի հետեւեալ իրողութեան մէջ, թէ կարգէ դուրս մաքրութեան խնամք ունեցող հարուստներու քով իսկ շատ դիւրութեամբ և յաճախ կը գոյանայ ականջահեղուկի հաւաքումը: Շատ յոռի և վտանգաւոր սովորութիւն է ականջահեղուկը հեռացնելու նպատակաւ վաճառականութեան մէջ ծախուած անթիւ տեսակ տեսակ, փայտէ, ոսկրէ, և այլ նիւթերէ ականջաքերիչները (cure-oreille), որոնց գործածութեամբ առաջ եկած ականջի լսողական խողովակի քերծումները չարունակ քերուելու պատճառաւ՝ վերստին անգամ մըն ալ գործածութիւնը սովորութիւն դարձած՝ կը մտնեն ականջին մէջ և փոխանակ այդ քերուիլը մեղմացնելու՝ քերծումի աստիճանը կը սաստկացնեն, որով ստէպ կարելի է տեսնել ականջի արիւնահոսութիւն և կամ առաջ եկած վէրքերու պատճառաւ ականջի սոսկալի ցաւեր: Այդ սովորական ականջաքերիչներէ շատերու ծայրը սուր ըլլալով, ականջի մէջ խաղերու ժամանակ դիւրութեամբ կարելի է ունենալ թմբկաթաղանթի պատռուածքներ (*):

ՏՕՔԹ. ՄԻՍԻՔ
Մասնագէտ աչքի, ականջի, քթի և կոկորդի հիւանդութեանց:
Բերա

(*) Մնացեալը վաղուան թուով:

ՍԸԼՎԱՃԻՆ

(ՊԱՏՄՈՒԱԾՔ)

ՀՕՐՍ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

Գ.

Ինք ալ իր վիճակը ունեցած է:

Իր պարմանի տարիները, իր երիտասարդական կեանքին նախօրերը հեշտանքներու [illegible] աւելի անհոգ հրապոյրներուն կսկիծը ճանչցած են. տարփանքի վայելքներէն հետ սիրոյ դառնութիւններն ալ ճաշակած է իր սիրտը, ու իր երիտասարդութիւնը համակ այդ սէրէն, այդ անյոյս սէրէն խոցուած, հոգին չէ կրցած իր մէջ խեղդել այդ ցաւատանջ զգացումները, և ալքոլին ցնցող կաթիլներուն մէջ կարծած է տեսնել իր ցաւերուն ու կսկիծներուն անհետացումը բոլոր:

Այդ գգլող հեղուկին [illegible] մէջ ուզած է իր մորմոքն ու վիշտերը փարատել, խեղդե՛լ իր դժբախտ սէրէն ընդունած հակահարուածին բոլոր խոցերը: Իր թախծոտ սիրտը, մելամաղձոտ երկարատեւ տարիներէ ետք, անհոգութեան և անտարբերութեան զգացումներն են սկսած պարուրել այդ ցաւագին կաթիլներուն դժոխային ազդեցութեան տակ: Տարիներուն հետ այդ ցնցող կայլակներն ալ իրենց աճումը գտած են. քանի՛ օրերը սահեր անցեր են՝ այդ հրաշալի գաւաթները իրենց բազմապատկութիւնն են տեսած, և ինք ալ, առանց իր անցնող ապարդիւն տարիներուն վրայ ակնարկ մը կարենալ նետելու, մեծ հաճոյքով տեսած է կարծես իր առջի վիճակին օրէ օր առաջանալը, տակաւ վատթարացումը իր խանդոտ կեանքին ու իր առողջ կազմուածքին:

Ամուսնացած է օր մըն ալ, կամ աւելի ուրիշներն են որ զինքը ամուսնացուցած են: Առանց իր անձնական կամքին՝ [illegible] այդ լուծը անցուցած են իր [illegible] ճակտին, իբր թէ իր վիշտերուն դաժան լուծը բաւական չըլլա՛ր իրեն իր խաչը տանելու: Ծնողքինները կարծած են թէ ամուսնութիւնը թերեւս զգաստութիւն մը կը բերէ, թերեւս այդ սուրբ նարօտին հետ իր վարած վարատական կեանքին թօթափումը կը ծագի. սակայն իր ծնողքինները յուսախաբ ըլլալէ աւելի ի՞նչ է որ յուսախաբ է եղած: Ոչ ամուսնական կեանքը [illegible] մը բռնած է իր վիշտերուն և ոչ ալ իր ընտանիքն ու զաւակները կրցած են արգելել այդ դժոխային հեղուկին հոսումը՝ արդէն տարիներէ ի վեր վատնուած իր դողդոջուն [illegible] ներս:

Ընդհակառակը աւելի ուժգնութեամբ փարած է այդ հեղուկին, աւելի խանդով հետեւած է այն մարդուն ճամբուն որ ուղղակի [illegible] անդունդին եզրը կ'առաջնորդէ: Ու արդէն, հիւծած ու ծիւրած իր այդ կեանքին ցաւալի ազդեցութեան տակ, ո՛չ իր կնոջ սէրն ու անձնուիրութիւնը կրցած է զգալ՝ վասն զի զգացումը շատոնց բթացած է իր մէջ, ոչ իր նորափթիթ զաւակներուն հանդէպ խանդաղատ սէր մը զգացած է՝ վասն զի իր սիրտը ամբողջ դադրած է սիրոյ ու գուրգուրանքի զգացումներով արոփելէ, և ոչ ալ ընտանեկան հեշտին ու սիրավառ մթնոլորտին մէջ կրցած է գտնել իր սըրտին անլռելի երջանկութիւնը՝ վասն զի գինետուններու զազրելի ու թանձրաբոյր մթնոլորտը հաճոյք կը պատճառէ իրեն:

Ինք արդէն բախտին հարուածներուն ու քմահաճոյքներուն ենթակայ, իր ընտանիքն ալ այդ տարտամ յորձանքներուն խաղալիկ դարձուցած է. անտարբեր զբաղուած է բոլորովին իր զաւակներուն հանդէպ՝ ո՛չ իր սիրտէն բան մը նուիրելով անոնց, [illegible] պէտքերու մասին պզտիկ հոգ մը ունենալով. անհոգութիւնը իր վերին աստիճանին հասուցած է՝ գութի ու զգացումի ամենայետին նշոյլ մը անգամ չունենալով իր զաւակներուն մասին: Իրիկունէ իրիկուն, հացի մը կտոր, քիչ մըն ալ պտուղ զարկած կ'ըլլար թեւին, պանիրի ու ձիթապտուղի ոչնչութիւն մը շատ քիչ անգամ միայն պահած ըլլալով ողորմելի գրպանին մէջ, ոչնչութիւն մը՝ որ սակայն իր տագնապալի քնացքին հետեւելով շուկայէ մինչեւ տուն, յուսահատեցնող ճամբան մը առած կ'ըլլար մարդուս վրայ տոսկում մը առաջ բերելու աստիճան:

Ահա գութը ա՛յս էր միայն իր ընտանիքին վրայ, այս էր օգտակար ըլլալու կերպը իր զաւակներուն մասին, ա՛յս էր սահմանուած ապրուստը ամբողջ ընտանիքի մը՝ եթէ սակայն աս ալ իրիկունէ իրիկուն միտքն իյնար իրեն, բայց ժամանակին հետ տակաւ միտքն ալ կորսնցուցած էր իր խորհելու եղանակը, յիշողութիւնն ալ արդէն բթացած՝ իր նախկին կեանքն անգամ յիշելու կարողութիւնը չունէր, ու եկաւ տակաւին ժամանակ մը՝ ուր մոռցած էր բոլորովին թէ հայրական պարտականութիւններ ունի ինք, անձնական պէտքեր ունի, թէ ընտանիք ալ ունի, կինն ու զաւակները սկսած էին մշուշի մը մէջէն միայն երեւիլ իրեն, ու անտարբերութիւնը իր կատարեալ յաղթանակը տարած էր:

Դ.

Ամէն բան մոռցած՝ տունին ճամբան չէր մոռնար սակայն:

Իրիկուան, երբ արդէն արեւին վերջին ցոլքերը մթին ստուերներու առջեւէն իրենց փախուստի ճամբան կը պեղէին, ու երբ մութը տարածուած կ'ըլլար ա՛լ ամէն բանի վրայ, գինետունին թախծաբոյր մթնոլորտէն դուրս կ'ելլէր ամէն օրերու սովորական ճամբան բռնելու համար: Փողոցային տղոց [illegible] վոհմակ մը կը հետեւէր իրեն, ամէն անցորդ արգահատանքի զգացումով մը կը համակուէր, գութի տագնապով մը կը ցնցուէր [illegible] մէկէն ի մէկ. ու թաղին բնակիչները բոլոր միօրինակ յանկերգը կ'ունենային իրենց շրթունքներուն վրայ իրիկուան նոյն պահերուն «Սըլվաճի՛ն կ'անցնի կոր, Սըլվաճին անցա՜ւ...»:

Մենք տղաքս, պարտէզին վրայ նայող մթին սենեակի մը մէջ, մօրերնուս գուրգուրոտ ծունգերուն վրայ հակած, անոր հրեշտակային արցունքները կը զգայինք մեր այտերուն վրայ, անոր հեծկլտանքը միայն պաշարած էր մեր տղու սիրտն ու երեւակայութիւնը, ու կը կարծէինք թէ աշխարհս լաց ու արտասուք է բոլոր: Դողահար քայլերով վեր կ'ելլէր սանդուղներէն ու իր սենեակին ներս կը մտնէր ստուերի մը պէս, մինչդեռ մենք ասդին՝ փողոցի տղոց աղմուկներէն հասկնալով թէ եկած է հայրերնիս՝ մեր մանկական գլուխները կը ջանայինք ծածկել մօրերնուս հագուստներուն մէջ, չուզելով, վախնալով աւելի, անխանդաղատ հօր մը զարհուրելի երեւոյթը տեսնելէ՝ երբ մեր սենեակին բաց մնացած դրանը առջեւէն իր կմախային սիլուէթը անցնէր իր սենեակը քաշուելու՝ հոն իր թմբիրը թօթափելու համար:

Արդէն հօր մը գուրգուրոտ խնամքներէն զուրկ, բախտին «տխրութեամբ» մեր մօրը խանդաղատ բազուկներէն ալ կը զրկէր մեզ՝ կոտտանքը ձգելով մեր սիրտերը զգալու. արդէն գրեթէ որբեր՝ բնութեան անհաւասարութեանը մէջ, մեր սիրտերուն խնամածու պզտիկն ալ կը բաժնուէր մեզմէ՝ երեք զաւակներու ապրուստը օտար տուներու մէջ փնտռելու համար. մեր գուրգուրանքին միակ առարկան ա՛լ կ'անհետանար մեր մէջէն, մէկ կողմէ անյարմար ամուսինի մը կըսկծալի ներկայութիւնը չտեսնելու համար՝ միւս կողմէ իր զաւակներուն օրապահիկը հեռու քաղաքի մը մէջ կարենալ փնտռելու:

Ու օտա՛ր ձեռքերու մէջէն սահեցաւ անցաւ մեր մանկութիւնը. անո՛նք միայն գգուեցին բախտէն զրկուած խեղճ փոքրիկներու սիրտը՝ որոնց համար մօր մը բաժանումը միայն կը պակսէր թշուառութեան արհաւիրքը կատարեալ ընելու: Մեր ծնողքներէն տարբեր էակներ գուրգուրային դժբախտ հօր մը աւելի՛ դըժբախտ զաւակներուն վրայ, անոնք միայն ուզեցին մոռցնել մեզի բնութեան այն անգութ հարուածը՝ որ հոգին յաւիտենական սուգի մէջ կ'ընկղմէ, որ [illegible] սիրտերու թող չի տար իրենց հանգիստը փնտռել ծնողական [illegible] բազուկներու վրայ:

Առանձնութեան պահերուս մէջ ցաւագին յուշեր կը պաշարէին սակայն տղու հոգիս, ինքնամփոփումի մանկական վայրկեաններուս, տարբեր ընտանեկան յարկերու ճռուողուն մթնոլորտը՝ ովկէանոսին ալիքները յաւիտեան փշրուած ժայռի մը նման՝ կը ցցուէր աչքերուս առջեւ, ու այդ միջոցին ես չէի զգար անգամ թէ արցունքի մեղմիկ ու սառած կաթիլ մը կը սահէր թարմատի այտերուս եզերքներէն: Օտար քաղցրաբոյր երդիքներու ներքին կեանքին բոլո՛ր երջանիկ դրուագները կը պատկերանային մանկական երեւակայութեանս առջին, ու ես նախանձի զգացում մը ունենալէ [illegible], հոգեկան պրկում մը կը կրէի՝ որ իր սարսուռը կը խառնէր սրտիս բոլոր անուրջներուն մէջ:

Նոյն իսկ օտար գուրգուրոտ բազուկներ չկրցան մոռցնել տալ ինծի՝ մօր մը կարօտը, հօր մը զորովին յաւիտենական կարօտը, որոնք կենդանի հարուածներու նման ամէն վայրկեան կը ցնցէին էութիւնս: Բոլոր ինծի խնամածու էակները՝ որոնք ամէն կերպով կը ջանային ծնողական պակասը զգալի չընել՝ չկրցան վերջապէս մոռցնել ինծի այն թախիծը, որ մօր մը հանդէպ զգացուած անձուկէն կը բղխի, որ տարաբախտ հօր մը անգիտակից անտարբերութենէն կը բղխի:

Ե.

Իրիկուն մը պտոյտէ մը տուն կը վերադառնայի: Բնութեան արձակ գիրկին մէջ բաւական զուարճացած այդ օրը, գարունին բոլոր թովքն ու հմայքը ըմբոշխնած՝ կիրակիի մը առիթը լիովին վայելելու համար, ու վազած վազված մինչեւ իրիկուան՝ յոգնած դադրած տուն կը դառնայի. օրուան յոգնութիւններուն թմբիրը [illegible] սկսած էին ծունգերս ու ես մինակ էի բոլորովին: Արդէն ընկերներու հետ շատ քիչ կը տեսնուէի և գրեթէ բնաւ չէի պտտեր անոնց հետ՝ վասն զի ոչ ոք գտած էի մելամաղձոտ էութեանս ընկեր, ոչ մէկը կրցած էի ընտրել իբր բարեկամ՝ որ սրտիս դառնութիւնները, հոգիիս բոլոր վիշտերն ալ զգացած ըլլար: Մութը արդէն պատած էր ամէն կողմ ու հեռուէն հազիւ կրնայի զանազանել անցքերը փողոցին. բաւական հեռուներէն ժխորի մը ձայնն էր որ կը հասնէր ականջիս՝ տարօրինակ ազդեցութիւն մը ընելով վրաս ու կանխազգուշակ սարսուռի մը ցնցումը ձգելով հոգիիս վրայ: Քանի՛ կը յառաջանայի փողոցին, այդ ձայները իրենց ելեւէջը կը բարձրացնէին, քանի՛ կը մօտենայի այդ ձայներուն՝ նախազգացումիս մէջ, անդունդի մը մէջէն լսուող ձայներու հանգոյն՝ որոնք սիրելիի մը գանգատանքը կը յիշեցնեն հոն:

Մօտեցած էի բաւական, ու լայն փողոցի մը բերանը ճմլող տեսարան մը կը պատկերանար աչքերուս առջեւ: Քանի մը փողոցային տղաք կը նշմարէի, որոնք տարօրինակ երեւոյթով մէկը շրջապատած, անոր հետ խնդալու ջանքեր կ'ընէին, երկար աղաղակներ կ'արձակէին անոր երեսին որոնց արձագանգը կուգար մինչեւ ականջիս կը հասնէր: Կարծես թէ քայլերս չէին թողուր որ աւելի առաջ երթամ, կանխազգացում մը գամած էր զիս փողոցի մը անկիւնը, ու առած իւրաքանչիւր քայլիս՝ ցաւագին կծոտում մը կ'ընդունէի ոտքերուս: Այդ ժխորները կը բարձրանային սակայն, ձայնի գեհենային հեղեղները հետզհետէ կը յաջորդէին իրարու. ու այդ աղաղակներու խաժամուժին մէջ հնչուն ձայն մը մինչեւ սրտիս ամենախորունկ խորքերը իր արձագանգը լսելի կ'ընէր. «Սըլվաճի՛ն ձգեցէ՛ք ալ, ձգեցէ՛ք...»:

... Առաջին անգամ էր որ փողոցին մէջ հօրս կը հանդիպէի:

Սարսափի մը առաջին հարուածին տակ քայլերս փոխած էին արդէն իրենց ուղղութիւնը, սկսած էին տարբեր ճամբաներու արահետները պըպտել՝ հոգիիս յանկարծական ցնցումը փարատելու, գոնէ հանդարտեցնելու համար: Ինքզինքէս ելած բոլորովին, կը վազէի անծանօթ փողոցներէ, դեւի մը պէս կը սողոս-

---

ՏԱՆԻԷԼ ԼԸՍԻՒԷՕՐ

ԿՆՈՋ ՄԸ ԿԵԱՆՔԸ

ԵՐՐՈՐԴ ՄԱՍ

ՏԻԿԻՆ ԴԵՍՊԱՆՈՒՀԻՆ

Ի.

ՇՔԵՂ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

Բայց, աւա՜ղ, ատիկա չէր համապատասխաներ իրականութեան: Այդ բանը թրթռումն էր իր փափագին:

Կոմսուհին կը ճանչնար այդ իրականութիւնը. անգամ մը Պ. տը Միրըվէրի առջեւ չէ՞ր եղած միթէ: Օ՛հ, այդ մեղրամոմէ նուրբ դէմքը, խիստ բաց գոյն կապոյտ աչքերով, ձիւնաթոյր մազերով, իր բնակարանին մթնշաղին մէջ, միշտ առարկաներով խճողուած՝ գոթական փայտերու տխրագին կուտակումին միջեւ:

Ու նուաստացած ալ էր այդ մարդուն առջեւ, աղերսելով ու արտասուելով:

Հեռագիր մը չէր որ յուզման պիտի մատնէր Պ. տը Միրըվէրը:

Հարկ էր որ Սօլանժ ինք երթար գըտնէր Պ. տը Միրըվէրը, այս անգամ ըսելու համար անոր.

«Կրնաք ինծի ըսել թէ ո՛ւր կը գտնուի զաւակս, քանի որ տեղեկութիւն ունիք այդ մասին: Եթէ չէք պահեր զանի, գէթ կը զբաղի՛ք անով: Տեսած են այդ տղուն ձեր տունէն ներս մտնելը:»

Այդպիսի անակնկալ յայտարարութենէ մը յետոյ՝ Պ. տը Միրըվէր խուսափողական պատասխան չպիտի տար: Պիտի կրնար այդ մարդուն սիրտը յուզել իր պերճախօսութեամբ... Այդ մասին ապահով էր իր շրթունքներուն վրայ պոռթկացող բառերուն, աչքերուն մէջ լեցուող արցունքներուն շնորհիւ:

Ահա ինչ որ մտադրած կը դարձնէր գեղանի դեսպանուհին, մինչ ամուսնոյն ու աղջկան մէջտեղէն կը բարձրանար արքունական սանդուխէն վեր, որուն ճակատը կը տեսնուէր Մէլօցցօ տէ Ֆօրլիի որմանկարը:

Երեքն ալ ո՛րքան փութկոտ բարեւներու, հաճելի ու նախանձելի ժպիտներու և նայուածքներու կը հանդիպէին:

Միթէ ամէնուն հիացման ու բաղձանքին մարմնացումը չէի՞ն անոնք, քանի որ ունէին դիրք, նպաստաւորում, հարստութիւն ու գեղեցկութիւն:

Ամբոխը գիտէ թէ ամէնէն փայլուն դրսերեւոյթները զերծ չեն թաքուն վըշտերէ, և թէ համեստ արտաքինի մը ներքեւ երջանիկ սրտեր կան. ատով հանդերձ ամբոխը չի կրնար երեւակայել թէ տառապանքներ գոյութիւն ունենան հոն, երբ մնապարծութիւնը գոհացում կը գտնէ և ոչ ալ ցանկալի երանութիւններ այն ամէն բաներուն մէջ որոնք աննշմար կ'անցնին:

Պ. տ'Էրքիւանսի ու երկու կիները աւելի փութկոտ կերպով շրջապատուեցան հրաւիրեալներուն կողմէ, երբ ամէն ոք նշմարեց թէ իր կնոջ ու աղջկան հետ կոմսը ի՛նչ բարեացակամ ընդունելութիւն մը կը գտնէր արքայական սրահին մէջ՝ վեհապետական դերդաստանին կողմէ:

Թագուհին բռնեց Պէրանժէրի ձեռքը, մինչ նորատի աղջիկը, բոլորովին այլայլած, իր յարգական վերջին խոնարհութիւնը կ'ընէր:

—Հիանալի՛ էք, այս իրիկուն, սիրելիս, ըսաւ թագուհին ժպտագին: Ինծի փափագ կը ներշնչէք իմ հպատակութեանս ներքեւ ունենալ ձեզ:

Արքայական գերդաստանը շրջապատող անձերը չտարակուսեցան այդ պարբերութեան իմաստին վրայ: Ատով փափագ կը յայտնուէր որ Օր. տ'Էրքիւանսի ամուսնանայ Իտալացիի մը հետ, որուն անունն ալ կ'ուրուագծուէր շատ մը շըրթունքներու վրայ:

—Օ՛ն, զուարճացէ՛ք, յարեց հմայիչ թագուհին: Պարակիցներ չեն պակսիր:

Թրանի իշխանուհին, որ իր դիրքին պատճառաւ արքայական բարձրաւանդակին վրայ պատուոյ տիկիններուն մէջ կը գտնուէր, իր մռայլ ու երկայն աչքերը կծկեց, վերէն վար չափչփելու համար այդ Ֆրանսուհին, որուն սիրահարուած էր իր եղբայրը, կ'ըսէին:

Այդ ոչ-բարեացակամ զննութիւնը արգելք եղաւ որ Քլօթիլտ ուրիշ կողմ նայի ու կոմսին նայուածքին հանդիպի:

Այդ միջոցին Մաքսիմ մոռցած էր իր աղջկան յաջողութիւնը և անոր մասին յայտնուած փափագը, ու գրեթէ մտախոհութեամբ կը կատարէր իր քաղաքավարական պարտականութիւնները:

Մաքսիմ սառած ու կրակի փոխուած կը զգար իր արիւնը: Հոն էր Քլօթիլտ, այն կինը, որուն համար չէր համարձակեր «սիրուհի» ըսել ալ եւս, և որ ամէն ատենէ աւելի իր ցանկութիւնը կը գրգռէր անյագօրէն:

Քլօթիլտ չբարեհաճեցաւ նայուածք մը ձգել կոմսին վրայ:

Մինչ Մաքսիմ նշանացի շարժումի մը կը սպասէր, Քլօթիլտի մօտենալու համար, լսեց որ երկու սպաներ սա խօսքերը կը փոխանակէին, առանց ձայներնին մեղմացնելու:

—Չէ՞ք կարծեր որ Քլօթիլտ սիրավառ երեւոյթ մը ունենայ այսօր. այն տեսակ մը հեշտագին բուրումը, որ իր ամբողջ էութենէն կը ծորի, երբ նոր քմայքի մը անձնատուր կ'ըլլայ:

—Չեմ գիտեր թէ իր «սիրավառ երեւոյթ»ն ունի, բայց լաւ գիտեմ թէ ի՛նչ կերպարանք ունի: Դիտեցէ՛ք զինքը:

—[illegible], չեմ ուզեր երկարօրէն դիտել այդ կինը:

—Այդքա՛ն տպաւորութիւն գործեր է ձեր վրայ: Բոլորովին անտարբեր կը թողու զիս: Իր ժանեակներով ու առասպելական մարգրիտներով, երկայն մարմնոյն վրայ ցրցքնուած, յաւիտենական խոնջէնք յայտնող շարժուձեւերով, անկողնէ մը նոր ելած կին մը կը թուի ինծի... Որո՞ւն անկողնէն... Աւելի լաւ կ'ըլլայ շատ խորը չթափանցել:

—Էգ կատուի մը պէս վաւաշոտ ըլլալու է, յարեց միւս սպան, չոր բերնին մէջ սուլիւն մը արձակելով:

—Մատակ առիւծի մը պէս, կամ աւելի ճիշդ կ'ըլլայ ըսել Տիտօն առիւծին նման, պատասխանեց ընկերը ծիծաղելով:

Կոմսը չուզեց աւելի մտիկ ընել: Պաղարիւնը կը պակսէր իրեն: Գայթակղութիւն պիտի յարուցանէր այդ փառայեղ սրահին մէջ, եթէ պաշտօնական բարձր դիրք մը չունենար:

Առաջին անգամ ըլլալով անէծք կարդաց իր պաշտօնին և փայլուն զգեստին, միշտ ջանադիր ըլլալով որ դէմքը չայլայլի:

Հատրիէնի սրահին մէջէն վերցուած էր գորգը: Այդ անունով կը յորջորջուէր սրահը՝ համբաւաւոր վիլլայէն բերուած մօզայիքներուն պատճառաւ: Հազուադէպ պարագայ մըն էր գորգին վերցուիլը, որով հրաւիրեալները սքանչացումով կը դիտէին այդ հին մօզայիքները:

Կոմսը նշմարեց որ մեկուսի քաշուած, տէ Սթապիա դուքսը Պէրանժէրի հետ կը խօսէր: Իր շարժուձեւերով կը թուէր բացատրել մօզայիքին ի՛նչ ըլլալը, բայց դեռատի աղջիկը ա՛լ աւելի գեղեցկացնող հիացիկ ու վրդովուն երեւոյթէն կը հասկցուէր այդ խօսքերուն բուն իմաստը:

Կոմսը տեսնելուն պէս, Մարքօ տէ Սթապիա նորէն թեւը տուաւ Պէրանժէրի, կոմսին մօտ առաջնորդելու համար:

—Մայրիկը թոյլատրեց որ վալս մը դառնամ, ըսաւ Պէրանժէր, հօրը առջեւ կարմրելով...

—Բայց հոս ամէնէն կարեւոր պաշտօնդ ատ է... պարէ՛, սիրելիս, ըսաւ հայրը, որուն աչքերը շողացին խանդաղատանքով:

Մարքօյի ձեռքը սեղմեց, և բարեացակամ ակնարկ մը ձգեց երիտասարդին վրայ:

Կոմսին հեռանալէն յետոյ, դուքսը նորատի աղջկան ըսաւ անվստահ ձայնով մը ու քիչ մը ամօթապարտ շեշտով.

—Գիտէ՞ք թէ ձեր հօրը կամքը կը բաւէ:

—Իր կամքը, ըսի՞ք... բայց ինչու համար:

—Մեր ամուսնութեան համար:

—Մարքօ, որո՞ւն կը բաւէ:

—Ձեր ֆրանսական օրէնքին:

(Շարունակելի)

կէր խաւարչուտ ճամբաներու մթութիւնէն ներս, ու կարծես թէ տակաւին այդ ձայները կը հետապնդէին զիս. բերանքսիվայր առած քայլիս կարծես խուճապ փողոցային ժխորի մը հատկաւոր աղաղակները զիս կը հալածէին: Անգիտակից քայլերով հասած էի մինչեւ տուն, ուրականի մը պէս վեր ելած էի սանդուղներէն ու ինքզինքս գտած անկողնի մը վրայ՝ բոլորովին անգիտակ ըրածիս: Տենդոտ յուզմունք մը ունեցուցած էր կուրծքիս այս անգամ, ցաւի դառն արտայայտութիւն մը կը փղձկէր ամբողջ սիրտս, ու արցունքները՝ քրտինքի այրող կաթիլներու հետ՝ ողողած էին ամբողջ դէմքս, յուզմունքներու գերագոյն նոպայի մը մէջ: Ու ցաւի այդ տենդիս, վիշտի այդ գալարումներուս մէջ, ինծմէ տարբեր անձի մը կ'ուղղուէին այդ կիզող կայլակները:

Առաջին անգամն էր որ կուլայի հօրս վրայ:

Գ.

Դրեթէ բնաւ չլացի երբ տարիներ ետք հօրս մահը իմացուցին ինծի. վիշտերու կուտակումը անտարբեր դարձուցած էր սիրտս, արցունքներս արդէն հատա՛ծ, սպառա՛ծ էին բոլոր:

Մօրս ու եղբայրներուս հետ արդէն բաւական ատենէ ի վեր բաժնուած անկէ, գաւառի անկիւնէն կը հասնէր այդ խուր լուրը հօրս մահուան, որ տարիներէ ի վեր արդէն ողջ մեռած մըն էր: Սիրտս վայրկենական պրկում մը զգաց, ու այդ կը բաւէր արդէն իր յիշատակին համար: Պրկո՛ւմ մը՝ որ յաւիտենական յիշատակի մը պէս կը ցցուի աչքերուս առջեւ:

Ց. Ճ. ՍԻՐՈՒՆԻ

ԳՈՐԳԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ
ԵՒ ԹԱՒՇԱՆՃԵԱՆ ԷՖ.

ԲԻՒՐԱԿՆ առեւտրական շաբաթաթերթը իր վերջին թիւին մէջ սա շահեկան ծանօթութիւնները կը գրէ հանգուցեալ Ցովհաննէս Էֆ. Թաւշանճեանի առեւտրական գործառնութեանց վրայ, գորգի ճիւղին մէջ.—

Նիւ-Եորքի գորգի առաջնակարգ վաճառականներէն Ց. Թաւշանճեան էֆ.ի մահը տխրութիւն պատճառեց գորգի հրապարակին վրայ, ուր շատ պատուաւոր դիրք մը կը գրաւէր իր ուղղամտութեամբը և սիրելի հանդիսացած էր մանաւանդ Պարսիկ վաճառականներուն, որոնց քով անսահման վարկ ունէր: Թաւշանճեան էֆ. պարսիկ գորգագործութեան բարգաւաճման մեծապէս սատարած էր, ռէքլամի ամէն օրինաւոր միջոց ի գործ դնելով, և վարկ բանալով բոլոր չըքիկ վաճառորդներուն, որոնք Օսմ. և Պարսկական գորգերու հռչակը տարածեցին Ամերիկայի բովանդակ քաղաքներուն և գիւղերուն մէջ: Կ'ըսուի թէ այժմ իսկ ամերիկեան կարեւոր տուներու և չըքիկ վաճառորդներու վրայ 100,000 ոսկիի պահանջք մը ունի: Իզմիրի Սպարթալեան Տունը իր արտադրած գորգերուն վրայ անսահման վարկ մը բացած էր Թաւշանճեան Տան, որ Օսմ. գորգերուն մեծաքանակ սպառման աշխատած էր, իր երկրին կարեւոր և գնահատելի ծառայութիւն մը մատուցանելով:

Թաւշանճեան Տունը իր արտասովոր յաջողութիւնը կը պարտի ո՛չ միայն Ց. էֆ. Թաւշանճեանի ուղղամիտ գործունէութեանը, այլեւ նպաստաւոր պարագաներու, որոնցմէ մին է ամերիկեան մաքսային սակացոյցին բարձրացման պարագան: Կ'ըսուի թէ Թաւշանճեան էֆ. իր հեռատեսութեամբ գիտցած է այս պարագայէն օգտուիլ, մեծաքանակ գորգ մթերելով, այնպէս որ նոր սակացոյցի գործադրման յաջորդ օրն իսկ արդէն իր բախտը չինած էր 40-50 հազար ոսկիի շահ մը ապահովելով: Իր արդի բարգաւաճ վիճակը հսկայական երեւոյթ մըն է, առեւտրական հրապարակի վրայ, եթէ նկատի առնենք որ հազիւ 20 տարուան շրջանի մը արդիւնքն է ան:

Թաւշանճեան էֆ.ի արտասովոր կորովամտութեան և գործունէութեան մէկ կարեւոր ապացոյցը սա է թէ իր չափահասութեան օրինական տարիքը թեւակոխած ատեն, հազիւ 4-500 ոսկիի դրամագլուխ մը գտած է, որ գոյացած էր իր Տէր հօր մահուամբ իրեն վիճակուած ժառանգութեան բաժինն Բաւէժի Սնտուկին կողմէ շահագործուելովը, ըստ Շէրիի օրինաց: Այս դոյզն դրամագլխով միայն ձեռնարկած է գործի: Նիւ-Եորքի մէջ Թաւշանճեան Տունը հիմնելով, քանի մը տարիներ «Սիրաքեան, Ճշմարտախօս և Ընկերութիւն» տան ներկայացուցիչը ըլլալէ վերջ: «Ց. Ցակոբեան և Որդի» սեղանաւորական մեծ տունը, գնահատելով երիտասարդ վաճառականին գործունէութիւնը և մանաւանդ հաւատարիմ ուղղամտութիւնը, կարեւոր օժանդակութիւն մը ընծայած է անոր, մինչեւ 10,000 ոսկ'ի վարկ մը բանալով: Թաւշանճեան էֆ. իր վրայ դրուած յոյսերը մեծ յաջողութեամբ պսակած է: Իր բեղմնաւոր անցեալը ո՛չ նուազ փայլուն ապագայ մը կը խոստանար: Ցաւալի է որ մահը տարաժամ ընդհատեց այս արդիւնաւէտ կեանքը:

ՌՈՊԵՐԹ ՔՈԼԷՃ

Վարժարանիս յառաջիկայ տարեշրջանը կը սկսի սեպտ. 5/18ին: Կարգադրութիւններ եղած են վաճառականական ուսումը բաղձացուած կատարելութեամբ աւանդելու համար: Վարժարանիս մասնաւոր բժիշկը՝ ուսանողներու առողջութեան, մարմնամարզներուն և խաղերուն, ինչպէս նաև վարժարանիս ընդհանուր առողջապահական վիճակին վրայ կը հսկէ: Մարմնամարզի նոր և գեղեցիկ շէնք մը կառուցուած է նորոգապէս, իր մէջ ունենալով մարմնամարզի ամէն տեսակ գործիքներ, վերջին դրութեանց համաձայն:

25—8

ԱՌՏՆԻՆ ՑՈՒՑԱՏԵՏՐ

Փայտորդերը ջնջելու միակ միջոցն է՝ քասուլէ գնդակաձեւ գրիչով մը փայտեղէնին վրայ որդին բացած ծակին փչել մինչեւ որ այդ ծակին մէջ գտնուած փոշին ամբողջապէս դուրս ելլէ. ապա փոքր վրձինով մը պենզին կաթեցնելու է ծակին մէջ: Եթէ փոշին դուրս հանուած չըլլայ, որդերը չեն ջնջուիր:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԼԱ ՀԷՅԻ ԴԵՍՊԱՆԱԽՈՐՀՈՒՐԴԸ

Թանի Թղթակիցը հետեւեալը կը հեռագրէ Լա Հէյէն.

Պատուիրակներուն ամէնքն ալ չմասնակցեցան Պուրժի ուղեւորութեան: Անոնցմէ ոմանց համար շատ դժուար էր առտուն կանուխ ելլել, ինչպէս նաև երկար օր մը պտոյտներ կատարելու յոգնութեան ենթարկուիլ՝ թէ՛ երկաթուղիով և թէ շոգենաւով, ուղեւորութիւն մը որ առտուան ժամը 7½ սկսելով կէս գիշերին կ'աւարտէր: Ուրիշներ ալ չմասնակցեցան, ըսելով որ այդ օրը փոխանակ զբօսական պտոյտի ղռելու, կրնային աշխատիլ: Դեսպանախորհուրդին նախագահ Պ. Նէլիտով Շուէյնինկէ մնաց. իսկ Մ. Նահանգաց առաջին պատուիրակ Պ. Չօթ, հակառակ իր ութսուներկու տարիներուն, ուղեւորութեան մասնակցեցաւ: Ծանուցի թէ Պ. Նէլիտով փափաք յայտնած էր որ Դեսպանախորհուրդը օգտուի կէսօրէն առաջ իր աշխատութիւններ: Պ. Նէլիտովէ զատ ուրիշներ ալ այդ փափաքը ունին: Ամերիկացիները եւս կ'աճապարեն չուտով մեկնելու Լա Հէյէն: Դժբախտաբար թէեւ ամէնքն ալ աշխատութեանց դանդաղութենէն կը գանգատին և տաղտկալից երկարաձգումէ մը կը վախնան, սակայն չեն կրնար չուտով աւարտելու մասին միջոց մը գտնել: Միթէ հա՞րկ է վիճաբանութիւնները սահմանափակել: Այդ տեսակ կարգադրութիւն մը անշուշտ ընդդիմութեան մը պիտի հանդիպի, որով միթէ իսկ պիտի չանցնի այդ կարգի առաջարկութիւն մը ընել: Ցանձնաժողովներու նիստերը կրկնապատկելու և գիշերուան գումարումներ ալ կատարելու խնդրոյն գալով, այդ պարագան անկարելի կը նկատուի: Պատուիրակներէ շատերը բոլոր յանձնաժողովներու նիստերուն ներկայ կը գտնուին. նաեւ քննութեան կամ խմբագրութեան յանձնաժողովներուն ալ կը մասնակցին: Անցեալ շաբթու վեց մեծ պատուիրակութեանց ներկայացուցիչները նկատողութեան առին այդ վիճակը, անոնց լուծման մը յանգելու: Այդ կիսապաշտօնական գումարումին մէջ, ուր խօսակցութիւնը չատ բարեկրթութեամբ տեղի [illegible] լայ թէ ֆրանսական պատուիրակներուն հասցէին բարեկամական դիտողութիւն մը ըրեր է, որ քիչ մը կծու էր: Գերման պատուիրակը ըսեր է.

«Սիրուն դեր մը կը կատարէք: Երբ յանձնաժողովի մը մէջ կացութիւնը կընճռոտի, իսկոյն հաշտարար առաջարկութիւն մը կ'ընէք կամ կը ծանուցանէք. բայց ձեր ընթացքովը գործերու ընթացքը կը յապաղեցնէք: Ի՛նչու ձեր միջնորդի առաջարկութիւնը չէք ըներ այն միջոցին երբ միւսներուն առաջարկութիւնները ձեզի յայտնի են: Աւելի լաւ պիտի ըլլայ»:

Ցայտնի չէ թէ ֆրանսական պատուիրակները ի՛նչ պատասխանեցին բարեկամական այդ մեղադրանքին, բայց դժուար չէ գուշակել: Մնաց որ աշխատութեանց ընթացքը դանդաղեցնողը հաշտարար առաջարկութեանց ուշ ներկայացուիլը չէ. առոնք, աւելորդ է ըսել թէ, վիճաբանութեանց պէտք է հետեւին և ոչ թէ անոնցմէ առաջ տեղի ունենան: Այդ դանդաղեցումը առաջ բերողն է պատուիրակներուն մէջ տիրող բոլորովին անակնկալ անհամաձայնութիւնը, ո՛չ միայն սկզբունքի խնդիրներու, այլ նոյն իսկ մանրամասնական կէտերու համար: Այդ պատճառով շատ դժուար է ու երկար ժամանակի կարօտ՝ քննիչ յանձնաժողովներու գործը՝ ներդաշնակութիւն մը գտնելու ներհակ և յաճախ նոյն իսկ հակասական հայեացքներու միջեւ: Այն յանձնաժողովը որուն ղրկուած էր ծփուն թորփիլներու խնդիրը, տասնըհինգ օր աշխատեցաւ իր տեղեկագիրը պատրաստելու: Կրնաք գուշակել թէ այն յանձնաժողովը, որ պաշտօն ունի պարտքերու գանձման մասին Մ. Նահանգաց առաջարկութեան նկատմամբ տեղեկագիր մը պատրաստել, և որ հարկադրուած է եղած շատ մը վերապահութիւնները նկատողութեան առնել, մեծ աշխատութեան ու ժամանակի պէտք պիտի ունենայ միաձայնութիւն շահելիք ծրագիր մը պատրաստելու համար: Վերջապէս, իրաւարարութեան ատեանին հիմնական ըլլալու խնդրոյն լուծումն ալ դժուար պիտի ըլլայ: Թէեւ շատերը կ'ընդունին թէ հարկ է փոխել հիմնական ատեանին կազմակերպութիւնը, սակայն երկրորդական կէտերու անհագին դժուարութիւններ կան այդ փոփոխութիւնը կատարելու համար, ամերիկեան առաջարկութեան ցոյց տուած եղանակով: Ուրեմն աշխատութեանց դանդաղութիւնը պէտք չէ զարմանք պատճառէ, ոչ ալ Դեսպանախորհուրդին երկարիլը անոր նախագահին բաղձացած պայմանաժամէն աւելի:

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Լոնտոնէն հետեւեալը կը հեռագրեն Նովոյէ Վրէմիայի.— «Սըր Արթուր Նիքոլսըն երկու շաբաթ հոս պիտի անցընէ: Կը յուսացուի թէ Անգլիոյ և Ռուսիոյ միջեւ Մ. Արեւելքի մասին համաձայնութիւնը էապէս գոյացած ըլլալով, խմբագրութեան տարբերութիւնները չուտով պիտի կարգադրուին: Համաձայնութեան ստորագրուելուն յապաղումը կը քաջալերէ համագերմանները, որոնք կը ջանան այդ համաձայնութեան տեղ Անգլիոյ, Ֆրանսայի ու Գերմանիոյ միջեւ համաձայնութիւն մը առաջ բերելու: Քաղաքական շրջանակներուն մէջ զարմացում կը տիրէ ֆրանքօ-գերման յարաբերութեանց արագ բարւոքումին համար: Այդ պարագան կը բացատրուի սա իրողութեամբ թէ Գերմանիա, անգլօ-ֆրանսական համաձայնութեան հաստատուն հանգամանքին համար համոզուած, այլեւս Ֆրանսայի հետ մերձեցում մը չուզեր Անգլիոյ դէմ, այլ համաձայնութիւն մը երկու տէրութեանց հետ:

—Վիեննայի Ձայդ լրագիրը ստոյգ աղբիւրէ առնելով կը ծանուցանէ թէ 1906ին յօդուած մը աւելցած է Երրեակ Զինակցութեան վրայ: Այդ յօդուածը կը տրամադրէ թէ 1913 յունիսին միայն կարելի է դադրած հռչակել Երրեակ Զինակցութիւնը: Երբ այդ յայտարարութիւնը տեղի չունենայ, ինքնին պիտի վերանորոգուի եօթը տարուան համար՝ այսինքն մինչեւ 1920: Երբ տէրութիւններէն մէկը ուզէ փոփոխութիւններ ընել դաշնադրութեան մէջ, պէտք է 1912ին առաջարկէ:

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ

Ֆրանսայի ընդհանուր սպայակոյտին պետ Պաէօն զօրավարը, որ Բեդերսպուրկ կը գտնուի, երեքշաբթի օրը, իր հիւրամեծարին՝ Վօկաք զօրավարին հետ, Ռուսիոյ կայսրուհիին ներկայացաւ Բեդերհօֆի պալատան մէջ: Ճաշէն ետքը, Պաէօն զօրավարը և հիւրամեծարը «դրոյքա»ով գացին Քրասնոյէ-Սէլոյի բանակեղը, ուր ընդունուեցան սպարապետ Նիքոլա մեծ դուքսին և Անաստասիա մեծ դքսուհիին կողմէ: Ցետոյ Պաէօն զօրավարը և Ֆրանսայի դեսպանատան զինուորական կցորդ Մուլէն զօրավարը ներկայ գտնուեցան անձնապահ զօրագունդին մարզանքներուն, որոնց մասնակցեցան որսորդ և թնդանօթաձիգ զինուորները: Իրիկուան Պաէօն զօրավարը ինքնաշարժ կառքով Քրասնոյէ-Սէլոյի կայարանը գնաց և անկէ ալ շոգեկառքով Բեդերսպուրկ դարձաւ:

ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ
ԵՒ ՇԱՔԱՐՆԵՐՈՒ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

Բեշթէր Լոյդ հետեւեալը կը գրէ շաքարներու պայմանագրութիւնը երկարելու համար Հունգարիոյ կողմէ պահանջուած յաւելուածական տուրքի խնդրոյն վրայ. —«Եթէ շաքարներու պայմանագրութիւնը հարկ է երկարել, Հունգարիա պէտք է պահանջէ՝ նկատողութեան առնել այն մասնադրութիւնները որոնցմով Աւստրիա և Հունգարիա զատ զատ մասն պայմանագրութեան մէջ: Այդ միջոցին Աւստրիա ճանչցաւ Հունգարիոյ իրաւունքը՝ իր ներքին հրապարակը ապահովելու՝ իր տեղական ձեռարուեստին: Նոյն իսկ քուէարկեց իր կողմէ վաւերացուած օրէնք մը, [illegible] Աւստրիա մասամբ միայն կրնայ հոգալ հունգարական սպառումը: Առանց ատոր Հունգարիա պայմանագրութեան մէջ պիտի չմտնէր: Ուրեմն իրաւունք ունինք պահանջելու տուրքի յաւելուած մը մեր սպառման այն մասին վրայ զոր աւստրիական գործարանները պիտի հոգան, և նոր պահանջում մը չէ որ կ'ընենք: Եթէ տուրքի յաւելումը մերժուի, պիտի անջատուինք պայմանագրութենէն և պիտի վերադառնանք Աւստրիոյ կողմէ քուէարկուած այն օրէնքին, որով բաժինի մաս չկազմող աւստրիական շաքարները պարզապէս արգիլուած են Հունգարիոյ մէջ:»

ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՅ ՍԵՐՊ ՊԱՏՐԻԱՐՔԻՆ ՄԱՀԸ

Բէչդայէն հետեւեալը կը հեռագրէ Թանի Թղթակիցը.— Հունգարիոյ սերպ Պատրիարքը՝ Ժորժ Պրանքովիչ, երեքշաբթի օրը իր թեմին մէջ՝ Քարլովից մեռաւ եօթանասուներեօթ տարեկան: Տ. Պրանքովիչի մահը առաջ եկաւ շաքարախտէ, ուրկէ կը տառապէր 1890էն ի վեր: Հունգարիոյ սերպ արհեստականներու կուսակցութիւնը յաճախ կը քննադատէր զայն՝ ըսելով որ Հունգարացիներու համամիտ է: Արդարեւ Տ. Պրանքովիչ երկար ատեն վայելեց Հունգարիոյ ազատական կուսակցութենէն կազմուած նախարարութեան համարումը: Քարլովիցի վերջին համաժողովին ատեն նոյն իսկ Տ. Պրանքովիչ իբրեւ սիմոնական ամբաստանուեցաւ և այն ատենէ նախարարութիւնը չատ տրամադիր չերեւաց զայն պաշտպանելու: Տ. Պրանքովիչ գործին մէջէն ելաւ, համաժողովին փակումը հրամայելով, բայց վէճը դեռ կարգադրուած չէր և մահը միայն զայն լուծեց:

ՃԱՊՈՆՑԻ ԲԱՆՈՒՈՐՆԵՐ ՊՐԱԶԻԼԻՈՅ ՄԷՋ

Ճափոնի կառավարութիւնը կը բանակցի Պրազիլիոյ կառավարութեան հետ՝ ճափոնցի մշակներ Պրազիլիա ղրկելու և ճափոնցի գործաւորներուն ընծայուելիք պայմաններուն վրայ: Ամէն տարի 5000 ճափոնցի Պրազիլիա պիտի գաղթեն: Թոքիոյի կառավարութիւնը Թոքիոյի իտալական դեսպանին առաջարկած է որ «Նավիկացիօնէ Ճէնէրալէ Իդալիա» շոգենաւային Ընկերութիւնը կանոնաւոր գիծ մը հաստատէ Ծայրագոյն Արեւելքի և Ճէնովայի միջեւ: Ճափոնցի գաղթականները Ճէնովայէ Պրազիլիա պիտի փոխադրուին նոյն Ընկերութեան արդէն հաստատած գիծով: Կ'ըսուի թէ իտալական այս նաւային Ընկերութիւնը պիտի ընդունի Ճափոնի առաջարկը, վասն զի Ճափոնէ մինչեւ Ճէնովա երրորդ կարգի 5000 ճամբորդի ապահովուած փոխադրութիւնը մեծ նպաստ մը հաւասար է:

ՃԱՊՈՆՑԻՆԵՐԸ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄԷՋ

Վանքուվէրի ճափոնական հիւպատոսին և քանատական իշխանութեանց միջեւ վէճ մը ծագեցաւ՝ Հոնոլուլուէն ժամանած բազմաթիւ ճափոնցիներու ցամաք ելլելու խնդրոյն համար: Հիւպատոսը խնդիրը Թոքիօ հեռագրեց:

—Ուաշինկդընի արտաքին գործոց պաշտօնատունը բանակցութեանց ձեռնարկեց Մէքսիքայի հետ՝ Մէքսիքայի սահմանագլուխէն Մ. Նահանգները ժամանող ճափոնցի աշխատաւորներուն համար: Այդ գաղթականութիւնը այնքան մեծ համեմատութիւններ ստացած է որ քննիչները չեն կրնար կասեցնել: Կը կարծուի թէ Մէքսիքա ծանր տուրքերու պիտի ենթարկէ իր երկիրը մտնող ճափոնցիները, ինչպէս Քանատա ըրած էր Չինացիներուն համար:

ՀՌՈՄԱՅ ԵԿԵՂԵՑԻՆ
ԵՒ ԿՐՕՆԱԿԱՆ ՆՈՐ ԳԱՂԱՓԱՐՆԵՐԸ

Միւնիխէն կը հեռագրեն Պերլինէր Թակպլադի թէ Միւնիխի լրագիրներէն անոնք որ կեդրոնի կուսակցութեան կը վերաբերին, մեծապէս գոհ են Շէլլ յիշատակարանին յանձնաժողովին և Վատիկանի միջեւ նամակներու փոխանակութեան համար: Այդ թերթերէն մէկը կ'ըսէ թէ ազատական կուսակցութիւնը գործը կնճռոտած է. ուրիշ մըն ալ գոհունակութիւն կը յայտնէ թէ Պապին ստոյգ տեղեկութիւններ հաղորդելու մասին իր կարծիքը կատարելապէս հաստատուած է նամակներու փոխանակութեամբ: Պարբերական հանդէս մը կը հրատարակէ Շէլլի մէկ նամակը, 1899 մարտ 25 թուականով ուղղուած Տօքթ. Ւ.Նէյդ Հովլլէրի, պաշտպանելով հնազանդութեան բանաձեւը, սապէս.— «Ներկայիս կը հնազանդիմ Վատիկանի գրաքննիչ ժողովին հրամանագրին, որ արգելքի տակ դրած է իմ գիրքերս: Այս համակերպութիւնը կը յայտնեմ այն յարգանքով ու հնազանդութեամբ զորս պէտք է ունենալ անոր նկատմամբ:»

ԿՂԵՐԱԿԱՆ ԳԱՅԹԱԿՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ
ԻՏԱԼԻՈՅ ՄԷՋ

Իտալիոյ հակակղերականները, իրենց պայքարին պէտքերուն համար, փութով առաջ կը տանին իրենց քննութիւնները՝ վանականներու և մայրապետներու շրջանակներու մէջ՝ հոն պատահած գայթակղութեանց մասին: Այդ պայքարը սկսաւ ամօթալի արարքներու երեւան հանուելովը Միլանի փոքր աղջկանց հաստատութեան մը մէջ, ուր կը վարէին կեղծ մայրապետներ. կրօնական իշխանութիւնները յաճախ մատնանիշ ըրած էին զայնս ու պատժած, սակայն աշխարհական իշխանութիւնները խստութեամբ գործած չէին: Հակակղերականները իրենց ջանքերը կը բազմապատկեն՝ ընդհանուր զգացմանը վրայ ազդեցութիւն մը գործելու. նաեւ Միլանի ու Հռոմի մէջ գումարումներ կ'ընեն, պահանջելով աշխարհականացումը կրօնականներու վարած ուսման կամ բարեգործական հաստատութեանց: Կղերական կուսակցութեան լրագիրներն ալ իրենց կողմէ ամէն օր աշխարհականներու թերութիւնները երեւան կը հանեն, և այս մրցումը, կ'ըսէ Թանի Հռոմի Թղթակիցը, առաջ կը տարուի, առանց [illegible] մել կուտայ երկրին բարոյականութեան համբաւին վրայ:

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ „ՈՐՈՎԱՅՆԱՀԱՏ ՃԷՔ''Ը

Այս խորագրին ներքեւ բաւական մանրամասնութիւններ հրատարակեցինք շաբաթ օրուան թիւով, Պերլինի մէջ փոքրիկ աղջիկներու վրայ գործուած ոճիրներու մասին, որոնց չարաչուք հեղինակը ձեռք չէ անցուած տակաւին: Պերլինէն նորագոյն լուրեր սա տեղեկութիւնները կը հաղորդեն յուլիս 17/30 թուականով.— Վակնէր անուն նկարիչը այս առաւօտ իր թաղին ոստիկանական պահականոցը ներկայանալով պատմեց թէ փողոցին մէջ, իր տան առջեւ, երիտասարդ մը տեսած էր որ կը ջանար դէպ ի իրեն քաշել փոքրիկ աղջիկ մը: Իսկոյն ոստիկաններ ղրկուեցան նշանակուած կողմը և ճշմարիտ հալածանք մը սկսաւ աններելոյթ չարագործին դէմ. Թաղին տուները խուզարկեցին, մինչեւ իսկ տանիքներուն վրայ ելան, բայց մարդը չգտան:

Այս իրիկուն, վերջին ժամուն, իմացուեցաւ թէ քսաներեք տարեկան երիտասարդ մը յարձակած էր տասը տարեկան երեք աղջիկներու վրայ, որոնք Պերլինի մօտակայ Բէքէնիկի անտառակէն կ'անցնէին: Երիտասարդը փորձեց աղջիկներէն մէկուն պատիւը բռնաբարել, բայց պզտիկներուն արձակած աղաղակները լսելով՝ անցորդներ հասան և սկսան հալածել թշուառականը, որ ձերբակալուեցաւ ու ոստիկանութեան յանձնուեցաւ: Այս մարդը կը մերժէ սակայն իր անունն ու ինքնութիւնը յայտնել, և իր անցեալին վրայ արտառոց ու հակասական պատմութիւններ կը պատմէ:

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

ԱՍՏԻՃԱՆ.— Սանիէի աստիճան տրուեցաւ Թաղապետական Ժ. շրջանակին առաջին ճարտարագէտ Խայրի պէյի և Թղթատարական ու հեռագրական վերատեսչութեան արտաքին թղթակցութեանց դիւանին միւմէյյիզներէն Հայտար պէյի:

ՊԱՇՏՕՆԱՆՇԱՆ.— Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Տրապիզոնի նահանգին Իտարէի Ժողովին առաջին քարտուղար Արիֆ Հիքմէդ պէյի և երրորդ կարգի Օսմանիէ՝ մէքդուպճիի օգնական Իպրահիմ Զէքի էֆ.ի: Երրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Հիճազի նահանգին մէքդուպճի Սուլէյման պէյի: Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Աֆրիկեան Տրիպոլիսոյ նահանգին ոստիկանութեան առաջին գոմիսէր Շապան էֆ.ի: Չորրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Էսկիշէհիրի երեւելիներէն Չէլեպիզադէ Թէվֆիք էֆ.ի:

—Երրորդ կարգի Շէֆքաթ՝ Սպաչիոյի օսմ. նախորդ հիւպատոս Տաքէս էֆ.ի աղջկան՝ Մէլէք Բորին հանըմի:

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՕՏԱՐ ՊԱՇՏՕՆԱՆՇԱՆ.— Կայս. Իրատէ մը արտօնեց ընդունելութիւնը և գործածութիւնը երրորդ կարգի Քուրոն տը Ֆէր պատուանշանին զոր Աւստրիոյ կառավարութիւնը տուած է Վիեննայի օսմ. դեսպանատան նախորդ առաջին քարտուղար Սալիհ պէյի, որ նոյն պաշտօնով Պեռնի օսմ. դեսպանատունը փոխադրուած է:

ՏԷՐՈՒԹԵԱՆ ԵԼՒՄՈՒՏՔԸ.— Նոյն Ֆրայէ Բրէսս, խօսելով այն Կայս. Իրատէին վրայ, որով հրամայուած է աւելի եւս կանոնաւորել ելմտական գործառնութիւնները, կ'ըսէ թէ խիստ օգտակար արդիւնքներ պիտի ունենայ օսմ. երկիրներուն համար: Նոյն թերթը կը յարէ թէ օսմ. ելմտական գործառնութիւնները աւելի եւս կանոնաւորելու մասին մինչեւ հիմա ձեռք առնուած կարեւոր միջոցներուն առաջինն էր Օսմ. Հանրային Պարտքի վարչութեան հաստատութիւնը և երկրորդն ալ 1903ին կատարուած ելմտական գործողութիւնը՝ 1884ի պարտքը՝ հարիւրին չորս տոկոսաւոր միացեալ պարտքի վերածելու համար և երրորդը եղած է այս անգամ շնորհուած կայս. Իրատէն՝ ելմտական գործառնութեանց աւելի եւս բարւոքման համար:

ԿԱՅՍ. ՇՆՈՐՀ.—Վեհ. Սուլթանը իմանալով որ անցեալները Վանայ նահանգին Մահմուտի գաւառակին մէջ պատահած երկրաշարժը բնակարաններու փլչելուն պատճառ եղած է, բարեհաճեցաւ հրամայել որ արկածեալներուն օգնութիւններ ըլլան. ուստի նախարարաց Խորհուրդին որոշմամբ ծանուցուեցաւ քաղաքապետութեան որ երեք հարիւր ոսկի ղրկուի՝ ամէնէն աւելի կարօտեալներուն բաշխուելու համար: Ներքին գործոց նախարարութիւնը այս պարագանը հեռագրեց Վանայ կուսակալութեան:

ՍԱՄՕՍԻ իշխան Գօնսթանթէն Գարաթէօտօրի պէյ, Կայս. Իրատէով շնորհուած արտօնութեամբ, արձակուրդով երէկ Կ. Պոլիս ժամանեց և ուղղակի Կայս. Պալատ գնաց և իր հաւատարմական զգացմանց հաւաստիքը մատոյց յոտս Կայս. Գահոյից:

ՌՈՒՍԻՈՅ մայր կայսրուհիին ծննդեան տարեդարձին առթիւ, երէկ առտու, գոհաբանական աղօթքներ կարդացուեցան ռուսական դեսպանատան Պէօյիւքտէրէի ամարանոցին մէջ: Բոլոր դեսպանատանց պահականաւերը, երէկ, այդ առթիւ դրօշներով զարդարուած էին:

ԴՈՆՆԱՅԻ մէջ արմտիքի սակարանին շինութիւնը առաջ կը տարուի: Առեւտրական սենեակին կողմէ չարձանագրուած անձերու կողմէ այլեւս քմածին կերպով արմտիքի առեւտուր պիտի չկատարուի սակարանէն դուրս:

ԹՈՒՐՔԻՈՅ և Ռումանիոյ միջեւ կնքուելիք առեւտրական դաշնագրութեան և հիւպատոսական պայմանագրութեան խառն յանձնաժողովը շաբաթ օրը իր տասներորդ նիստը գումարեց և մաքսային սակացոյցերու մասին խորհրդակցութիւնները շարունակեց: Յանձնաժողովը այսօր ալ պիտի գումարուի:

—Ռումանական առաջին պատուիրակ դեսպան Պ. Բալինիոս, յանձնաժողովին մասնակցելէ առաջ, տեսակցեցաւ Մեծ-Եպարքոսին հետ:

—Ռումանական պատուիրակները շաբաթ օրը այցելեցին յախճապակիի կայս. գործարանը և կայս. Գանձարանը:

ՈՒՏԵԼԻՔՆԵՐՈՒ ԵՒ ՎԱՌԵԼԱՆԻՒԹԵՐՈՒ գինը չափաւորելու նպատակաւ կազմուած յանձնաժողովը շաբաթ օրը գումարուեցաւ ներքին գործոց նախարարին նախագահութեամբ և խորհրդակցութիւններ կատարեց Էտիրնէէն, Սէլանիկէն, Պրուսայէն, Իզմիրէն ու Պիդլիսէն առնուած հեռագրական պատասխաններուն վրայ՝ վառելանիւթերու մասին: Այդ մասին տրուած որոշումը տեղեկագրուեցաւ Մեծ-Եպարքոսին:

—Իզմիրի լրագիրները կ'ըսեն թէ ածուխին օխան որ ուրիշ տարիներ 20-25 փարայի կը ծախուէր տեղական դրամով, հիմա 38-40 փարայի կը ծախուի և կ'երեւայ թէ աւելի պիտի ելլէ: Գաւալայի գաւառական թերթն ալ միեւնոյնը կը գրէ:

ՄԻՍԻ ԳԻՆՆԵՐՈՒՆ համար «Տանին»ի մարմնոյն կողմէ նորէն զեվրէքի օխային ութ և գառանի՝ եօթը ղրուշ գին որոշուեցաւ: Բերայի մսավաճառներէն Միխալ, Տիմիդրի, Մէհմէտ ու Վասիլ դրամական տուգանքի ենթարկուեցան՝ 9-10 ղրուշի միս ծախելնուն համար:

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ հանգստեան թոշակի անուանց վարչութիւնը կը ծանուցանէ թէ ներկայ տարուան յունիսի ամսաթոշակները յուլիս 28էն սկսեալ պիտի հատուցուին: Մինչեւ յիսուն ղրուշ ամսաթոշակ ունեցողները նոյն օրը պիտի ստանան, մինչեւ 78½ յուլիս 29ի կիրակի օրը, 119½՝ երկուշաբթի, 219½՝ երեքշաբթի, 419՝ չորեքշաբթի և անկէ աւելին ալ հինգշաբթի օրը՝ Ֆաթիհի, Սուլթան Ահմէտի, Սկիւտարի ու Գասըմ Փաշայի ճիւղերուն մէջ:

ՀԱՆԳՍՏԵԱՆ ԹՈՇԱԿ.— Զինարանի և աղի վարչութեան արկղակալ Հաճի Ալի պէյ հանգստեան կոչուեցաւ՝ 900 ղրուշ ամսաթոշակով:

ԱՐՀԵՍՏԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐԸ.— Կայս. Իրատէի մը համաձայն ձեռնարկուած է ժամանակիս պէտքերուն համեմատութեամբ աւելի եւս կատարելագործելու Իզմիրի, Սէլանիկի, Գոնիայի, Պրուսայի, Էտիրնէի, Հալէպի, Գոսովայի և Դամասկոսի արհեստագործական վարժարանները:

ՍԷԼԱՆԻԿԷՆ կը գրեն թէ Շէրքէթի Խայրիէի Համիտիէի կողմէ Սէլանիկի մէջ կուսակալին ապարանքին մօտ և վախճանեալ Համտի պէյի ծովեզերեայ տան առջեւ շինել տրուած երկու նաւամատոյցներու շինութիւնը աւարտած ըլլալով, շոգենաւերը երկուշաբթի օրուընէ ի վեր սկսած են հանդիպիլ: Շէրքէթի Խայրիէի Համիտիէն, Թրամուէյներուն հետ մրցելու համար, որոշեց «պօնըման»ի տոմսակներ հաստատել:

ԱՖԻՈՆ.— Սէլանիկէն կը գրեն թէ աֆիոնի գինը, այս տարի, անօրինակ կերպով սղած է. հիմա օխան երեքուկէս ոսկիի կը ծախուի: Սէլանիկի ու Գաւալայի նահանգներուն աֆիոնները այս տարի կէս առ կէս նուազեր են և Այտընի նահանգին աֆիոններն ալ աւրուած: Այդ նուազութիւնը կը փոխարինուի գիներու սղութեամբը:

ՄԱՔՍԱՏԱՆ «Անիէ» ճիւղին մէջ զեղծումներ գործող պաշտօնեաներուն 14րդ դատավարութիւնը շաբաթ օրը տեղի ունեցաւ պետական Խորհուրդին նախնական դատարանին առջեւ: Ընդհանուր դատախազին յայտարարութիւնը լսուելէ յետոյ, ամբաստանեալներուն փաստաբանը ըսաւ թէ պատասխանելու համար պէտք ունի ատենագրութեանց ուսումնասիրութեանը, որով դատը յետաձգուեցաւ օգոստոս 4ի շաբաթ օրուան:

ԴԱՏԱԿԱՆ Նախարարութիւնը, Խարբերդի վերաքննիչ ատեանին ընդհանուր դատախազին մէկ տեղեկագրին վրայ, որոշեց դատաստանի ենթարկել Ակնայ գաւառակին նախկին ու նախնական դատարանին նախագահ Ալի Րիզա էֆ.ն, անդամ Ֆախրի ու Սրապիոն էֆ.ները և ընդհանուր դատախազի օգնականի փոխանորդ ոստիկան Ալի էֆ.ն, որոնք զեղծումներ գործած են:

Ի. ԶՕՐԱԲԱՆԱԿԻՆ հրամանատար առաջին ֆէրիք Նասըր փաշան դարմանելու գացող բժիշկները՝ Զիհնի Նուրի փաշա, Ալեքսանդր փաշա Գ. [illegible] և Սթավրոպուլօս էֆ. երէկ առտու Էտիրնէէն Կ. Պոլիս վերադարձան:

ՊՏՈՒՂԻ ՎԱՃԱՌԱՆՈՑՆԵՐԸ. — Ջէրիտէի պաշտօնաթերթը նկատելով որ ձմերուկի և սեխի վաճառանոցներուն մէջ մաքրութեան հոգ չի տարուիր ու այդ պտուղներուն կեղեւները եւայլն նոյն վաճառատեղիներուն առջեւ կը նետուին, ծանոյց թաղապետութեանց որ այդ մասին հսկողութիւն կատարուի:

ՅՈՅՆ ԲԱՐԵՐԱՐՆԵՐ.— Էտիրնէի նահանգին Ուզուն Քէօփրիւ քաղաքին բնակիչներէն Վասիլ Լամպատարիս, որ Գահիրէի մէջ վաճառականութիւն կ'ընէր և վերջերս հոն մեռաւ, 22,000 անգլիական ոսկի հարստութիւն մը թողեր և իր ծննդավայրին մէջ արհեստագործական վարժարանի մը հիմնարկութիւնը կտակեր է:

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ դեսպանի փոխանորդ Պ. ֆոն Բրիւէլէն Վոլֆթէր շաբաթ օրը Պուքրէշ ուղեւորեցաւ մէկ շաբաթուան արձակուրդով:

ԱՄՍԱԹՈՇԱԿ.— Քաղաքային պաշտօնեաներու հանգստեան թոշակի սնտուկէն ամսական 517 ղրուշ յատկացուեցաւ՝ անտառներու, հանքերու և երկրագործական նախարարութեան ընդհանուր քննիչ վախճանեալ Ալֆրէտ Սանտիսըն պէյի ընտանիքին:

ԺԱՆՏԱԽՏ. — Աղեքսանդրիոյ մէջ հինգշաբթի և ուրբաթ օրերը ժանտախտէ երկուքական դէպք պատահեր են:

—Եգիպտոսի մէջ փետրուար 25էն մինչեւ հիմա ժանտախտէ 1578 դէպք ու 1172 մահեր պատահած են:

ՏՐԱՊԻԶՈՆԻ կուսակալութիւնը տեղեկագրեց առեւտրական և հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան, թէ Իմամզատէ Մուսթաֆա Րուհի ու Սալիհ էֆ.ները արտօնութիւն խնդրած են՝ Տրապիզոնի շրջակայ ճամբաներուն վրայ տասը հոգի առնելու չափ ինքնաշարժ կառք մը բանեցնելու համար՝ չորս մեդր երկայնութեամբ և 1 մեդր 30 լայնութեամբ:

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ.— Գոսովայի գաւառական թերթը կ'ըսէ թէ Մէնլիք գաւառակին Մաթվէ գիւղէն և պուլկար աւազակներէն Թոմա Նիքոլա իր երեք ընկերներով մեռած ձեռք անցուեր է:

ԱԾՈՒԽ.—Միտիլիի վաճառականներէն Նաշար ու Սթրաթի էֆ.ները ծանուցեր են ձեռնհաս պաշտօնարանին թէ երկուքուկէս միլիոն նոր օխա ածուխ ունին, որոնց ամբողջութիւնը պատրաստ են հարիւր օխան 21 ղրուշ 30 փարայի ծախել, անտառի և ուրիշ տուրքեր իրենց պատկանելու պայմանով:

ԵԷՆԻԳԱՊՈՒԻ մէջ ուրբաթ գիշեր պատահած հրդեհին համար առնուած նոր լուրերու նայելով լուսամփոփ Ալթունեանի որդւոյն՝ Պօղոսի տունը կը բնակէին Տիգրան ու Միհրան անուն երկու նուագածուներ. իսկ Պօղոս որ մէկ քանի օրէ ի վեր բացակայ էր, նոյն օրը վերադարձաւ և Տիգրանի ու Միհրանի հետ օղի խմեց. յետոյ խահուէ պատրաստելու ձեռնարկեցին ալքոլով լեցուն աման մը վրայ, բայց ամանը շրջելով բռնկեցաւ և անկէ առաջ եկաւ հրդեհը: Տունը 500 ոսկիի և կարասիներն ալ 130 ոսկիի ապահովագրուած էին, որով ոստիկանութիւնը քննութեան ձեռնարկեց գիտնալու համար թէ հրդեհը դիտմա՞մբ ձգուած է թէ արկածի արդիւնք: Այրած միւս փոքր տունն ալ Եանի անուն աղքատ մարդու մը սեփականութիւնն էր:

ԶԶՍՊՈՒԱԾ ԶԱՅՐՈՅԹԸ. — Պոլիս, Ճինտի Մէյտան, խրճիթի մը մէջ բնակող սափրիչ Ահմէտի կինը՝ Զէհրա, շաբաթ օրը, երկու տուփ լուցկիներու գլուխները ջուրի մէջ հալեցնելով խմեց՝ վերջ տալու համար իր կեանքին: Անտանելի խիթեր սկսան, որով Զէհրա կ'աղաղակէր. դրացիները հասնելով բժիշկ բերին, հարկ եղած դարմանները եղան, բայց կեանքը վտանգի մէջ ըլլալով հիւանդանոց ղրկուեցաւ: Պատճառը սա է.— Զէհրա կռուած էր իր դրացիներէն Զէնէպի և ուրիշ կիներու հետ, որոնք նախատած էին Զէհրան, բայց ինք չէր կրցած ուզած կերպովը պատասխանել. ատկէ զգածուելով կեանքին վերջ տալու ձեռնարկած էր: Ոստիկանութիւնը ձերբակալեց Զէյ-

Նէպը ու միւս կիները և քննութեան ձեռնարկեց։

ՄԱՐԻՔԱՅԻՆ ՀԱՄԱՐ. — Լանկայի կողմը բանջարեղէնի պարտէզի մը մէջ աշխատող Նուվան ու Լազօ, երէկ, Լանկայի մէջ սրճարանի մը առջեւ տասերեք տեղէն զարկին ու վիրաւորեցին իրենց արհեստակիցներէն Թանալը։ Զարագործները ձերբակալուեցան և խոստովանեցան իրենց գործած ոճիրը։ Պատճառը Մարիքա անունով յոյն աղջիկ մըն էր որուն համար կը մրցէին Նուվան, Լազօ ու Թանալ։ Կ'ըսուի նաեւ թէ ասկէ առաջ Թանալ վիրաւորած էր Լազօն, որով հակառակութիւն մը կար մէջերնին։ Սպաննալը սրճարանին առջեւէն անցած ատեն նախատած էր նոյն երկու անձերը, ինչ որ պատճառ եղած էր կռիւին։

ՄԱՅՐԱՍՊԱՆ. — Գուլ Տէլէ բնակող Էքրէմ անուն մարդ մը սովորութիւն ունէր գինետուններու մէջ մուրալ և ձեռք անցուցած դրամով զբօսնուլ։ Մայրը կը խրատէր, բայց կարեւորութիւն չէր տար։ Անցեալ օր մօրմէն դրամ ուզեց և ժխտողական պատասխան ստացաւ, որով դանակը քաշեց և իր մայրը վիրաւորեց։ Էքրէմ ձերբակալուելով իր գործած ոճիրը խոստովանեցաւ։

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ՄՐՑՄԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

ԱԶԴ. — Յառաջիկայ օգոստոս 20/2 սեպտեմբերին մրցում մը պիտի կատարուի Օսմ. Հանր. Պարտքի Վարչութեան կեդրոնատեղիին մէջ, հետեւեալ պաշտօններուն համար. —

Թուրքերէն խմբագրողներ

Ֆրանսերէն խմբագրողներ

Թուրքերէն խմբագրող՝ Կ. Պոլսոյ Իրաւագիտական վարժարանէն վկայեալ և ֆրանսերէնի տեղեակ։

Թուրքերէն խմբագրող՝ Իրաւագիտական վարժարանէն վկայեալ։

Թուրքերէն խմբագրողներ՝ դրոշմատուրքի դատական ճիւղին վերաբերեալ ծանօթութեանց տեղեակ։

Թարգմանիչներ

Օգնական-քննիչներ

Այս մրցումին մասնակցիլ փափագողը, յառաջիկայ օգոստոս 6/19էն առաջ, պարտի Ընդհ. Տնօրէնին դիմել՝ դրոշմաթուղթ պարունակող խնդրագրով մը, ուր նշանակուած ըլլան տարիքը, ազգութիւնը, խօսած ու գրած լեզուները, յառաջագոյն ըրած գործերը, յանձնարարագիրները, ունեցած վկայագիրները, ինչպէս նաեւ հասցէն։ Այդ խնդրագրին պէտք է ընկերանան 1. Ծննդեան վկայագիր կամ անոր տեղ բռնող թուղթ մը։ 2. Բարի վարուց վկայագիր մը՝ ձեռնհաս իշխանութեան կողմէ տրուած։ 3. Դարձեալ բարի վարուց վկայագիր մը՝ այն վարչութեանց ու հաստատութեանց կողմէ տրուած, որոնց հրամանին տակ աշխատած է։ 4. Ֆիզիքական կարողութեան վկայագիր՝ Վարչութենէն նշանակուած բժիշկին կողմէ տրուած, որ թեկնածուները պիտի քննէ Հանր. Պարտքի կեդրոնատեղին, Պոլիս, ամէն օր, բաց ի կիրակի և ուրբաթ օրերէ, մինչեւ յառաջիկայ 2/15 օգոստոս, ժամը 10էն մինչեւ կէսօր (Ը. Ե.)։ 5. Զինուորական ծառայութեան տեսակէտով թեկնածուներուն կացութիւնը ճշդող թուղթեր։

Նուազագոյն և առաւելագոյն տարիքը մրցման մասնակցելու համար, սապէս սահմանուած է.— 18-25 տարու՝ ներկայ տարւոյ 1/14էն, քննիչ պաշտօնեաներուն։ 18-35 տարու՝ միւս պաշտօններու թեկնածու եղողներուն։ Քննութիւնը պիտի կատարուի հետեւեալ առարկաներուն վրայ.

Խմբագրողներուն համար.— 1. Ընդհանուր նիւթի մը վրայ շարադրութիւն մը, որուն մէջ թեկնածուն ի վեր պիտի հանէ իր զարգացման և լեզուի ծանօթութեան աստիճանը, իր ոճին անձնական ու ինքնատիպ յատկութիւնները։ 2. Վարչական խնդրի մը վրայ շարադրութիւն մը, իսկ դատական ճիւղի նուիրուած խմբագրողներուն՝ իրաւագիտական խնդիր մը։ Այս վերջին երկու քննութիւնները բացարձակ պիտի ըլլան։ 3. Տեղեկագրի ձեւով ամփոփում մը, Վարչութեան դիւաններուն մէջէն առնուած թղթածրարի մը կամ տեղեկագրի մը վերլուծումը։ Այն խմբագրողները, որոնցմէ մասնաւոր ծանօթութիւններ կը պահանջուին դատական կամ դրոշմատուրքի նիւթերու վրայ, գրաւոր քննութենէն զատ բերանացի քննութիւններ ալ պիտի անցընեն Վարչութեան Օրէնքներուն և կանոնագիրներուն ամբողջութեան վրայ, իսկ վերջինները՝ Դրոշմատուրքի Օրէնքին վրայ։

Թարգմանիչներուն համար.—Թուրքերէն և ֆրանսերէն լեզուով ուղղագրութիւն և խմբագրութիւն։ Թուրքերէնէ ֆրանսերէնի և ֆրանսերէնէ թուրքերէնի թարգմանութիւն։

Օգնական-քննիչներուն համար. — 1. Թուրքերէն լեզուով ուղղագրութիւն և խմբագրութիւն։ 2. Ֆրանսերէն լեզուով ուղղագրութիւն և խմբագրութիւն։ 3. Թուրքերէնէ ֆրանսերէն թարգմանութիւն։ 4. Թուաբանութիւն, երեք կանոն, պարզ և բաղադրեալ տոկոսի հաշիւներ, զեղչի հաշիւ, դրամի փոխանակութիւն, մեթրական դրութիւն, տոմարակալութիւն։ 5. Աշխարհագրութիւն, Թուրքիոյ բնակչութիւնը, վարչական բաժանումները, կուսակալութեանց թիւն ու անունները, միւթէսարըֆլըքները, առանձնաշնորհեալ նահանգներ, նահանգներու կեդրոններ, նաւահանգիստներ, ցամաքային, ծովային և գետային հաղորդակցութեանց ճամբաներ, երկրագործական և ճարտարագործական արտադրութիւններ, վաճառականութիւն, արտածութիւն և ներածութիւն։ 6. Ընդհանուր աշխարհագրութիւն և յարակից ծանօթութիւններ։

Թեկնածուներու վերջնական դասաւորումը կատարելու համար՝ նկատի պիտի առնուին վկայականները և ֆրանսերէնէ ու թուրքերէնէ զատ լեզուներու ծանօթութիւնը։ Օսմ. Հանր. Պարտքի վարչութեան յառաջագոյն եղած պաշտօնի բոլոր խնդրանքները չեղեալ պիտի նկատուին, և վերոյիշեալ պայմաններու համաձայն պարտին կրկնուիլ։

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

19/1 օգոստոս 1907 5—1

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՀԱՅՐԸ երէկ իր բնակարանը մնաց և մասնաւորապէս զբաղեցաւ Պատրիարքարանի զանազան մարմիններու հին հաշիւներուն քննութեամբ։ Ն. Սրբազնութիւնը այսօր եւս կը շարունակէ նոյն աշխատութիւնը՝ իր բնակարանին մէջ, և վաղը Պատրիարքարան կ'երթայ նախագահելու Կրօն. Ժողովին, ուր ի մէջ այլոց, նկատողութեան պիտի առնուի սա պարագան թէ, ատենապետ Տ. Մեսրոպ արքեպիսկ. վախճանած ըլլալով, և դերատենապետ Տ. Վահրամ արքեպիսկ. Երուսաղէմ ուղեւորելու վրայ ըլլալով, ուր պիտի մնայ բաւական ժամանակ, Կրօն. Ժողովը կը մնայ առանց ատենապետի։

ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ Վարժարանին ի նպաստ սեպտ. 16ի կիրակին տրուելիք Նուագահանդէսի Կարգադիր Մասնախումբը, որ կը բաղկանայ նոյն վարժարանի նախկին սաներէն, շաբաթ առաւօտ գումարուեցաւ Ս. Պատրիարք Հօր բնակարանը, նախագահութեամբ Ն. Սրբազնութեան։ Ձեռնհաս իշխանութենէն հարկ եղած արտօնութիւնը ստացուած ըլլալով նախապէս, Նուագահանդէսի մուտքի տոմսերը՝ կրթական նախարարութեան կողմէ կնքուած՝ ղրկուած էին Ս. Պատրիարքին։ Մասնախումբը զբաղեցաւ անոնց զետեղման ու սպառման միջոցները խորհելով և որոշեց բաշխել զանոնք բարեկեցիկ թաղերու վրայ, իւրաքանչիւրին մէջ կրթասէր ու բարեսէր ազգայիններու օժանդակութեանը կոչում ընելով։ Տարակոյս չունինք որ այս հրաւէրը համակիր ընդունելութիւն մը պիտի գտնէ։

ԽՈՒՈՊԻՍԵՐԵԱՆ մրցանակին առթիւ, Սահակ-Մեսրոպայ տօնին օրը, Ց. Ի. Գըրական Յանձնաժողովին կողմէ կարդացուած տեղեկագրին մէջ ըսուած էր որ Նազարէթ էֆ. Գարագաշեանի ներկայացուցած օսմաներէն դասագիրքը Միհրան էֆ. Աբիկեանի տարիներ առաջ պատրաստած մէկ դասագրքին գրեթէ նոյնութեամբ ընդօրինակութիւնն է։ Զարմանօք կարդացինք այդ տողերը և մինչեւ այսօր սպասեցինք որ թերեւս Նազարէթ էֆ. Գարագաշեան, որ պարկեշտ ու համեստ ուսուցիչ մըն է, որ և է կերպով բացատրութիւն մը կուտայ հրապարակաւ և «բանագող»ի վերագրումը կը ցրէ։ Միւս կողմէ, կը յուսայինք որ, Աբիկեան էֆ. ինքն ալ բողոք կը բառնար, իր գիրքը նոյնութեամբ ընդօրինակելով մրցանակ շահիլ փորձողի մը յանդգնութեան դէմ։ Դժբախտաբար, մինչեւ այսօր այս երկու ուսուցիչներէն ո՛չ մէկը ձայն բարձրացուց այս իրողութեան դէմ։ Նազարէթ էֆ. Գարագաշեան եթէ կ'ուզէ որ «բանագող»ի մակդիրը վերնայ իր վրայէն, անհրաժեշտ է որ մամլոյ միջոցաւ բացատրութիւն մը տայ, որուն հետաքրքրութեամբ կը սպասեն շատեր։

ԿՐՕՆ. ԺՈՂՈՎԸ որոշմամբ և Պատրիարքական յանձնարարութեամբ ասկէ առաջ պաշտօն յանձնուած էր Տ. Բաբգէն Ծ. Վրդ.ին՝ ներկայ գտնուիլ Բերայի ազգ. հինգ վարժարաններուն և Ց. Նիկողոսեան մասնաւոր վարժարանին կրօնագիտութեան դասերուն քննութեանց և արդիւնքը տեղեկագրել։ Ղալաթիոյ Գեր. քարոզիչը կատարած ըլլալով իրեն յանձնուած սոյն պաշտօնը, իր տեղեկագիրը մատոյց Ս. Պատրիարք Հօր։ Տ. Պսակ Վրդ. եւս, որուն նմանօրինակ պաշտօն մը յանձնուած էր Պէշիքթաշի, Օրթագիւղի և Գում-գաբուի թաղային վարժարաններուն համար, ներկայ գտնուած ըլլալով կրօնագիտութեան դասերուն քննութեանց, մատուցած է իր տեղեկագիրը։

ԿԻԼԻԿԻՈՅ միաբան Տ. Ներսէս Վրդ. Դանիէլեանի անցագիրը Ազգ. Պատրիարքարանի կողմէ յանձնուեցաւ իրեն, յանձնարարուելով որ պատրաստուի անմիջապէս ճամբայ ելլել դէպի Սիս ուր կը փափագի երթալ։

ՄԱՔՐԻԳԻՒՂԻ Թաղ. Խորհուրդի ընտրութիւնը կատարուեցաւ երէկ, նախագահութեամբ Թաղին քարոզիչ Տ. Եղնիկ Ծ. Վրդ. Գալֆաճեանի և ընտր. ժողովի անդամներուն ու Թաղեցիներուն ներկայութեամբ։ 548 ընտրողներէն 283ը միայն մասնակցած էին քուէարկութեան և առաւելագոյն քուէ շահելով Թաղ. Խորհուրդի անդամ ընտրուեցան Տեարք՝ Սեդրաք Տէլիպեան (քուէ 138), Թագւոր Ս. բեւեան (111), Ռաֆայէլ Գարակէօզեան (109), Զաքար Փափազեան (108), Միհրան Իւզլիւքճեան (106), Աբրահամ Սաաթճեան (105) և Հայկ Անտոնեան (100)։ Ընտրութեան տեղեկագիրը պատրաստուելով, ստորագրուեցաւ ու ղրկուեցաւ Պատրիարքարան։

ՀԱՅ-ՀՌՈՄԷԱԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔ

Հայ-Հռոմէականաց Պատրիարքարանի Վարչական ժողովը վերջերս կազմակերպեց՝ «Հասութից և ծախուց Խորհուրդ»ը որ կը համապատասխանէ մեր Տնտեսական Խորհուրդին։ Այս մարմինը կանոնաւորապէս կը գումարուի ամէն չորեքշաբթի և երկարօրէն կը զբաղի Պատրիարքարանի ելմտական գործերով։ Իր վերջին նիստին, ի մէջ այլոց, հետեւեալ որոշումները տուած է.— Պատրիարքարանի Սնտուկէն մէջ, ընթացիկ մանր ծախքերու համար 5—10 ոսկի միայն ձգելով, մնացեալ գումարը Սելանիկի Պանքային յանձնել՝ 100էն 4 տոկոսով.— Պատրիարքարանի մէջ կատարուած նշանախօսութիւնները թէեւ վեց աստիճանի բաժնուած են, 1500 ղրշ.էն մինչեւ 75 ղրշ.ի, սակայն Խորհուրդը տեղեկանալով որ ոմանք աղքատաց Սնտուկին նուիրատուութեան անունով քառորդ ոսկի մը միայն վճարելով՝ կը ստանան հարսանեկան «հրաման»ն, որոշեց բացարձակապէս արգիլել սակագնի հակառակ եղող այս դրութիւնը։ Բացառութիւն կ'ըլլայ ի հարկէ այն աղքատներուն համար որոնց նիւթական անկարողութիւնը գրաւորապէս կը հաստատուի իրենց եկեղեցւոյն ժողովրդապետէն։— Պատրիարքարանի պաշտօնէութեան ամսակ ռոճիկներու յաւելման խնդիրը նկատողութեան առնուելով, դիտուեցաւ որ Պատրիարքարանի Սնտուկին մուտքը հազիւ կը համապատասխանէ ծախքին. հետեւաբար, մինչեւ տարեգլուխ հոգ պիտի տարուի հասոյթներուն աւելնալուն, և այն ատեն եթէ Սնտուկին վիճակը ներէ՝ պատշաճ յաւելումներ պիտի ըլլան արժանաւոր պաշտօնեից թոշակին վրայ։— Այս առթիւ, զանազան միջոցներ խորհուեցան նաեւ գանձելու համար Պատրիարքարանի Սնտուկին յատուկ տուրքը այն անհատներէն որոնք առեւտրական գործերով Պոլսէն հեռու կը գտնուին։

ՍԻՆԱՆԵԱՆ-ՄՍՐԼԵԱՆ ՎԷՃԸ

ՄՍՐԼԵԱՆ ԽՈՅՍ ԿՈՒՏԱՅ ՄՐՑՈՒՄԷ

Արեւելքի մէջ անկողմնակալօրէն հրատարակուեցան Սինանեան և Մսրլեան էֆ.ներու վիճաբանական գրութիւնները, առանց խմբագրութեան կողմէ երկու վիճաբանող էֆէնտիներէն որ և է մէկուն իրաւունք տրուելու։ Այժմ ժամանակը եկած կը համարինք յայտարարելու որ Ահարոն էֆ. Մսրլեան մրցումէ կը խուսափի, և հրապարակի ամէնէն յայտնի մասնագէտ երաժիշտներէ կազմուած յանձնաժողովի մը առջեւ Սինանեան էֆ.ի հետ մրցման չմտնելու համար փախուստի այնպիսի պատճառաբանութիւններ յառաջ կը բերէ, որոնք անշուշտ աղուոր վիճաբանողի մը չեն վայելեր։ Ահարոն էֆ. Մսրլեան Մանզումէի մէջ (1907 յունիս 22) յոխորտալով կը յայտարարէ Սինանեան էֆ.ի. — «Ձեզի վեց ամիս միջոց. ամե՛ն օր վարժութիւն ըրէ՛ք եթէ կ'ուզէ՛ք եւ ելէ՛ք յանձնաժողովին առջեւ. ԵՍ ԱՄԷՆ ՎԱՅՐԿԵԱՆ ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՄ ԵՒ ՈՒՐ ՈՐ ԿՈՒԶԷՔ ՀՈՆ ԿՐՆԱՄ ՆԵՐԿԱՅԱՆԱԼ։ ՆՈՅՆ ԻՍԿ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻՆ ԿԱԶՄՈՒԹԻՒՆՆ ԱԼ ՁԵԶԻ ԿԸ ԹՈՂՈՒՄ։ ԱՄԷՆ ԻՆՉ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԵՑԷՔ ԵՒ ԻՆԾԻ ՁՈՐ ՀՐԱՒԷՐ ՄԸ ՂՐԿԵՑԷՔ՝ ՄՐՑՄԱՆ ՕՐԸ ԾԱՆՈՒՑԱՆՈՂ...։ Մէ՛կ բառ միայն բաւէ. պիտի ընդունի՞ք իմ յայտագրիս մասերը զարնել։ Ասիկա ընդունեցէ՛ք եւ ասկէց զատ, Ձեր կողմէ եղած ամե՛ն առաջարկ ընդունելի են ինծի համար»։

Դուք կը կարծէիք որ Սինանեան էֆ. չպիտի զիջանէր Ձեզ հետ մրցելու։ Սինանեան էֆ. կարծելով որ դուք լուրջ առաջարկ մը կ'ընէք, նեղութիւն յանձն առաւ հրապարակի ամէնէն յայտնի մասնագէտ երաժշտագէտներու հետ տեսակցելու և անոնց յօժարակամութիւնն ստանալու ձեր մրցման արդիւնքը որոշող ժիւրիի անդամ ըլլալու, որոշեց տեղը, օրն ու ժամը. վերոյիշեալ արուեստագէտներուն նամակներ գրեց և Արեւելքի Խմբագրատանը թողուց որպէս զի դուք բարեհաճիք միայն ձեր ստորագրութիւնը դնել. բացի նամակներ ալ ձգեց, որպէս զի դուք ձեր ուզած մասնագէտ երաժշտագէտները հրաւիրէք, և ինչ որ ամէնէն աւելի ուշագրաւն է, յանձն առաւ մինչեւ անգամ ձեր յայտագրին կտորները զարնել, այսինքն ձեր ամէնէն լաւ գիտցած և գուցէ ձեր ուսուցիչներու օգնութեամբ ուսած կտորները զարնել, հակառակ մրցման համար ցարդ ընդունուած ձեւերուն, ձեզ փախուստի որ և է հնարաւորութենէ զրկելու համար։ Բայց դուք կ'ուզէիք անուն հանել, ռէքլամ ընել՝ Սինանեան էֆ.ի պէս կարող երաժշտագէտի մը հետ մրցումի ելլելով։ Մոռցաք ձեր գրած տողերը, փախուստի դիմեցիք. յայտարարելով որ Պրասէնը ձեզի վկայական տուած է և 20 ոսկի կը պահանջէք այժմ Սինանեան էֆ.էն, որ այս խնդրի մասին գրած էր Արեւելքի մէջ.—«Կ'առաջարկենք 20 ոսկի գրաւ մը (ի նպաստ Ազգ. Հիւանդանոցին կամ Գուլպէնկեան Որբանոցին), եթէ կարենայ իր իսկ բրօֆէսէօրներուն ներկայութեամբ, արժանի դառնալ նուագախմբի մը մէջ երկրորդ ջութակի դերն ստանձնելու»։ Ձեզ կ'առաջարկուի ձեր բրօֆէսէօրներու ներկայութեամբ քննուիլ և ո՛չ թէ Պրասէնէ վկայական բերել։ Արդեօք դուք կը մոռնա՞ք ձեր գրածները, թէ ձեր բարեկամները կը մոլորեցնեն զձեզ, կարծելով թէ իրողութիւնները խեղաթիւրելով բարիք մը ըրած կ'ըլլան ձեզի և ձեր խուսափումը «պատուաւոր նահանջի» կը վերածեն։ Մրցում ուզեցիք, ընդունուեցաւ. յանձնախումբի կազմութիւնը չընդունեցիք և Սինանեան էֆ.ին թողուցիք, ինք ընդունեց ու կազմեց. ձեր յայտագրին կտորները զարնել պահանջեցիք՝ ընդունուեցաւ։ Ինչո՞ւ չեկաք նամակները ստորագրել, դուք որ միայն հրաւէրի կը սպասէիք և «Սինանեան էֆ.ի կողմէ եղած ամէն առաջարկ ընդունելի» կը համարէիք։ Այլեւս չարժեր ձեր խնդրով զբաղիլ և նոյն իսկ ուշ է ձեզ վերադարձնել Սինանեան էֆ.ին ձեր ուղղած հարցը — «Ո՞րը կը նախընտրէք, պատուաւոր մրցո՞ւմը թէ պատուաբեկիչ դասալքութիւնը։ Ահա՛ ձեր ամբողջ կարգադրութեան և ծիրքերուն զուգակշիռը»։ Ձեր խուսափումը այնքան պարզ է որ ընթերցողները [illegible] գլուխ պիտի ունենան զայն չհասկնալու համար և ինչ պէտք ունի Սինանեան էֆ. Մանզումէի Խմբագրատունը հրամցնելու, երբ ան ձեր վերեւ յիշուած խօսքին վաւերականութեան արժէքին բաւական յագեցած է ժիւրին կազմելու համար, այժմ ատոր անդին ցրուած երաժշտագէտները գտնելու և անոնց ժիւրիին անդամակցելու յօժարութիւնն առնելու համար։ Այդքան պզտիկ նեղութիւն մըն ալ կրնայիք դուք յանձն առնել յանուն մրցման։ Բայց դուք գործը ուրիշ կերպով չէիք կրնար ձգձգել։ Ձեր երկրորդ ջութակահարի կարողութեան մասին Սինանեան էֆ.ի վերոյիշեալ խօսքերէն ետքը չենք գիտեր թէ ինչ ինքնավստահութեամբ կ'ելլէք դեռ կը յայտարարէք «յանուն ուղղամտութեան, պարկեշտութեան և պատուաւորութեան» թէ՝ Սինանեան էֆ. «Նախ 20 ոսկիի խնդիրը պէտք է կարգադրէ և ետքը միւս կազմակերպութիւնները սարքէ»։ Սինանեան էֆ. շահ մը չունէր ձեզի հետ մրցելէ, մինչ այս վէճը ձեզի համար ռէքլամ եղաւ այնպիսի անձանց աչքին, որոնք երաժշտութենէ շատ բան չեն հասկնար։ Արեւելք քաջալերեց ձեզ իբր համեստ գեղարուեստագէտ, բայց երբ ձեր կօշիկէն վեր կ'ելլէք և մանաւանդ ձեր իսկ առաջարկած մրցումէն կը խուսափիք, այն ատեն ալ մեր պարտքը կը համարենք անաչառ կերպով մեր դատաստանն ընել։

ԴՐԱՍԷՐ

ԹՈՒՐՔԱՆԻ 30րդ թիւը կը բովանդակէ.— Առեւտրական վէճ մը.— Թուրքահայոց հին վաճառականութիւնն և վաճառականք.— Դասընթացք իտալերէն առեւտր. լեզուի.— Սըվազի գործերը.— Դատական Քրոնիկ.— Առեւտր. Քրոնիկ.— Գորգի հրապարակը և Թավշանճեան էֆ. —Շերամաբուծութիւնը Կիպրոսի մէջ։

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

(Վիեննայի թերթերէն, օգոստոս 3)

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՍՈՒԻՆԷՄՈՒՆՏԷ, Օգոստոս 2.— Զարը վաղը առտու հոս պիտի հասնի, հինգ ռուս զրահաւորներով։ Գերման զրահաւորներն հասան արդէն։ Վիլհէլմ կայսրն անմիջապէս ընդ առաջ պիտի երթայ Զարին, ռուս կայսերական զբօսանաւին մէջ բարի գալուստ մաղթելու համար Ն. Վեհափառութեան, որ քիչ ետքը փոխադարձ այցելութիւն պիտի տայ գերման կայսեր։ Վաղը իրիկուն հանդիսական հացկերոյթ պիտի տրուի Հօհենցօլերն մէջ։ Կիրակի առտու եկեղեցական արարողութիւն պիտի կատարուի կայսերական երկու զբօսանաւերուն մէջ, և երկու կայսրերն իրենց նաւուն մէջ ներկայ պիտի ըլլան արարողութեանց։ Կիրակի օրը Ռուսիոյ կայսրուհւոյն անուան տօնախմբութիւնը ռուս զբօսանաւին մէջ պիտի տօնուի հանդիսաւորութեամբ և Վիլհէլմ կայսրը ներկայ պիտի գտնուի։ Օդն այս իրիկուն աղէկի դարձաւ, հետեւաբար կայսերական տեսակցութիւնը փոխանակ նաւահանգստին, ծովուն բացը նաւակայքին մէջ տեղի պիտի ունենայ։ Եթէ օդը ներէ, երկու վեհապետները փոխադարձաբար պիտի այցելեն ռուս և գերման զրահաւորները. գերման մարտանաւերու նաւազները նաւարշաւ մը պիտի կատարեն և զրահաւորներու ռազմային փորձեր տեղի պիտի ունենան։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ, 2 օգոստ.— Նիքօլա Զարին Սուինէմինտէ ուղեւորութեան կ'ընկերանան պալատական նախարար Պարոն Ֆրետէրիքս, կայսեր պալատան դիւանապետ զօրավար Մոսոլով, Զարին մտերիմն ու խորհրդակիցը իշխան Օրլով, ծովակալ Վիրով։ Կայսեր հետեւորդներուն մէջ են նաեւ ծովային նախարար Տիքով և իր օգնականը ծովակալ Պոտդիէօվ։ Զարը ութ օրէն Պետերսպուրկ պիտի վերադառնայ։ Արտաքին գործոց նախարար Պ. Իզվօլսքի բազմաթիւ պաշտօնեաներու հետ երկաթուղիով մեկնեցաւ Պետերսպուրկէ։

ԱՆԳԼԵՒՌՈՒՍ ԴԱՇՆԱԳԻՐԸ ՍՏՈՐԱԳՐՈՒԱԾ

ՎԻԵՆՆԱ, 2 օգոստոս.—Սուինէմինտէէ, ուր գերման կայսրը Զարին կը սպասէ, սա կարեւոր լուրը կը հասնի թէ Մայրագոյն Արեւելքի մասին անգլեւռուս դաշնագիրն ստորագրուած և անոր պարունակութիւնը հաղորդուած է գերման կառավարութեան։ Այս դաշնագրին ստորագրուելովը, իրականացած կ'ըլլայ նպատակը որուն տարիներէ ի վեր կը փափաքէին թէ՛ անգլիացի և թէ ռուս պետական անձնաւորութիւնք։ Այս դաշնագրով երկու տէրութիւններն իրաւախոհութիւն գոյացուցած են Մ. Արեւելքի մէջ իրենց շահերու շրջանակի խնդրոյ վրայ, որ կրնային վտանգաւոր ընդհարումներու պատճառ ըլլալ։ Իրաւախոհութիւն մը գոյացուցած են նաեւ Թիպէթի և Աֆղանիստանի, ինչպէս նաեւ Մայրագոյն Արեւելքի երաց արդի վիճակին պահպանման մասին, որուն համար կնքուեցաւ արդէն անգլեւճարոնական դաշնագիրը։ Ռուսիա այս դաշնագիրը կնքեց, որովհետեւ ամէն պատճառ ունէր ապագայ դժուարութեանց տեղի չտալու, և Անգլիա այս դաշնագրով ապահովութիւն ձեռք կը բերէ ապագային մէջ, ի մասին իր Մայր. Արեւելեան շահերուն Ռուսիոյ ծաւալական քաղաքականութեան մը հետեւելուն դէմ։ Հետեւաբար այս պարագան նոր երաշխաւորութիւն մըն է խաղաղութեան համար, զոր կը լաէ աշխարհ Սուինէմինտէի կայսերական տեսակցութենէ մէկ օր առաջ։

ՊԵՐԼԻՆ, 2 օգոստոս.— Սուինէմինտէի առջեւ Գերման Կայսեր և Նիքօլա Զարին առաջիկայ տեսակցութեան մեծ կարեւորութիւն կ'ընծայուի, Մայր. Արեւելեան սահմանագլուխներու մասին անգլեւռուս դաշնագրին կնքուելէն անմիջապէս ետքը տեղի ունենալուն համար։ Զարը յայտարարած է թէ Անգլիոյ հետ համաձայնութիւն մը բնաւ չի վնասեր Գերմանիոյ և Ռուսիոյ միջեւ դրացնական և բարեկամական յարաբերութեանց, թէ Ռուսիա չի կրնար իր ապագան վտանգել լոկ Ֆրանսայի հետ ունեցած համաձայնութեան և Գերմանիոյ հետ աւանդական լաւ յարաբերութեանց, այլ պէտք է որ Մայր. Արեւելքի մէջ ալ դրացնական բարւոք յարաբերութիւններ ունենայ Անգլիոյ հետ։

ՎԵՀԱՊԵՏԱԿԱՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՊԵՐԼԻՆ, 2 օգոստոս.— Էտուարտ Թագաւորը օգոստոս 14ին Վիլհէլմսհէօհ պիտի հասնի գերման կայսեր այցելելու համար, արտաքին գործոց խորհրդականին ընկերակցութեամբ։ Կայարանին մէջ զինուորական ընդունելութիւն մը տեղի պիտի ունենայ։ Քասէլի պահակազօրքը, ընկերութիւնները ու դպրոցականները երկու կարգի վրայ պիտի շարուին կայարանէն մինչեւ Վիլհէլմսհէօհ տանող ծառուղիին երկայնութեամբ, որ հանդիսապէս յարդարուած պիտի ըլլայ։

ԼՈՆՏՈՆ, 2 օգ.— Էտուարտ Թագաւորը Քօուզէն Լոնտոն պիտի գայ նախագահելու համար նախարարաց Խորհուրդին։ Թագաւորին արտասահման համբորդելէն առաջ կարեւոր խնդիրներու համար որոշումներ պիտի տրուին այդ Խորհուրդին մէջ։

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՓԱՐԻԶ, 4 օգոստ.— Սակարանին մէջ շատ գործ չկայ ընդհանուր կերպով, սակայն մէկ քանի արժեթուղթերու գիները բռնուած են։ Ֆրանսական ռանդը անփոփոխ է։ Միջազգային արժեթուղթերու վրայ գործ չըլլար։ Ռումէլիի երկաթուղիին պարտաթուղթերուն համար գնման խնդրանքներ կ'ըլլան։ Դամասկոս-Համայի երկաթուղիին պարտաթուղթերուն գիները հաստատուն են՝ 458 ֆր.։ Պանք տը Սալօնիք և Պանք տ'Աթէնի բաժնեթուղթերու գիները կը բարձրանան։ Օսմ. ծխախոտի Ռէժիին բաժնեթուղթերն ալ բարձրանալով 445 ֆր. եղած են, Պոլիս Գարա Այտընի հանքային բաժնեթուղթերուն բարձրացումը կը շարունակէ՝ 626 ֆր. հելլենական Լաւրիոնը 73 ֆր. փակուեցաւ։ Ռիօ Թինթոյին գինը անփոփոխ կը մնայ, վասն զի լքուած է։

—Նախագահ Պ. Ֆալիէռ, այսօր, Լիւզէի մէջ սեղան մը տուաւ ի պատիւ Բանամայի նախագահ Պ. Կուէրրէրոյի։ Պ. ու Տիկին Ֆալիէռ իրիկունը Ռամպույէ վերադարձան։

ՎԻԵՆՆԱ. — Քաղաքական ձեռնհաս շրջանակներու մէջ կ'ըսուի թէ Իշլի մէջ Ֆրանց Եոզէֆ կայսեր և Էտուարտ Թագաւորին միջեւ տեղի ունենալիք տեսակցութիւնը քաղաքական հանգամանք մը պիտի ունենայ և արդիւնքը պիտի ըլլայ Աւստրիոյ ու Անգլիոյ միջեւ համաձայնութեան կնքում մը՝ միջազգային գործերու մասին։

ՊԵՐԼԻՆ.—Սուինէմինտէէն կը հեռագրեն թէ Գերմանիոյ կայսրը ու ֆոն Պիւլով իշխանը Սթանտարտ զբօսանաւը գացեր են այսօր կէսօրէն երկու ժամ առաջ։ Տեղի ունեցեր է Ռուսիոյ կայսեր հետ ծանուցուած տեսակցութիւնը։ Վաղը նաւային հանդէս մը տեղի պիտի ունենայ։

ՓԱՐԻԶ.— Կրթական նախարար Պ. Պրիան ներկայ գտնուեցաւ Պուչէի յիշատակարանին բացման և նախագահեց ուսուցման ընկերակցութեան համաժողովին փակման նիստին. ճառ մը խօսեցաւ ուսուցման բարիքներուն վրայ և արդարացուց Ֆրանսայի կառավարութեան քաղաքականութիւնը. ճառը ջերմապէս ծափահարուեցաւ։

ՊԵՐԼԻՆ.— Գերման լրագիրները շատ չեն խօսիր Ռուսիոյ ու Գերմանիոյ կայսրերուն տեսակցութեանը վրայ. շատերը կ'ըսեն թէ համաձայնութիւն մը կնքելու մասին խնդիր չի կրնար ըլլալ։ Տեսակցութիւնը կը շեշտէ երկու վեհապետներուն անձնական լաւ յարաբերութիւնները և չի կրնար այնպէս նկատուիլ թէ նպատակ ունի հակակշռել վերջերս կնքուած դաշնագրութիւնները։

ՓԱՐԻԶ.—Անժէէն կը հեռագրեն թէ այս առտու երկաթուղիի կառախումբ մը անցած ատեն կիր կամուրջը փլչելով կառախումբը Լուառ գետը գլորեր է։ Յիսուն ուղեւորներ խեղդուած են։

ՍՈՒԻՆԷՄՈՒՆՏԷ. — Կայսերական զբօսանաւերուն հանդիպումը բաց ծովին մէջ տեղի ունեցաւ, կէսօրէն երկու ժամ առաջ։ Վիլհէլմ կայսրը, ֆոն Պիւլով իշխանին, Թիրբից ծովակալին և կայս. հետեւորդներուն հետ, իսկոյն Սթանտարտ գնաց, ուր կը սպասէր Ռուսիոյ կայսրը։ Սթանտարտ անմիջապէս Սուինէմինտէի նաւակայքը գնաց, գերման մարտանաւերուն առաջին գիծին առջեւէն անցնելով. հոն խարսխեց կէսօրէն մէկ ժամ առաջ։ Քիչ ետքը Բրուսիոյ Հայնրիխ իշխանը և գերման մարտանաւերուն միւս հրամանատարները Սթանտարտ գացին և Վիլհէլմ կայսրը զանոնք ներկայացուց Ռուսիոյ կայսեր։ Կէսօրին Վիլհէլմ Բ. մեկնեցաւ Սթանտարտէն։ Յետոյ Ռուսիոյ կայսրը, արտաքին գործոց նախարարին Պ. Իզվօլսքիի ու հետեւորդներուն հետ, Հօհենցօլերն զբօսանաւը գնաց, ուր կը սպասէր Վիլհէլմ կայսրը։ Կէսօրէն մէկ ժամ ետքը սեղան մը տրուեցաւ Հօհենցօլերնի մէջ։ Երկու կայսրերը դէմ առ դէմ նստած էին՝ Նիքօլա Բ. Հայնրիխ ու Ատալպէրտ իշխաններուն մէջտեղը և Վիլհէլմ Բ. Պարոն Ֆրետէրիքսի ու Պ. Իզվօլսքիի։ Այս վերջնոյն աջ կողմը բազմած էր ֆոն Պիւլով իշխանը։ Սեղանէն ետքը այցելութիւն տրուեցաւ Տօյչլանտ զրահաւորին և երկու գերման յածանաւակներու։ Ապա Վիլհէլմ կայսրը Սթանտարտ առաջնորդեց Նիքօլա Բ.ը և ետքը Հօհենցօլերն վերադարձաւ։ Այս առտու Գերմանիոյ կայսրը աչքէ անցուց Հօհենցօլերն նաւազները, որոնք տողանցում մը կատարեցին Նիքօլա կայսեր առջեւ, որ Հօհենցօլերն ժամանած էր։ Նիքօլա Բ. զբօսանաւը հասնելուն «բարի լոյս» ըսաւ նաւազներուն։ Քիչ ետքը Վիլհէլմ կայսրը աղօթք ըրաւ. ապա Ռուսիոյ կայսրը Սթանտարտ վերադարձաւ, ուր Ռուսիոյ մայր կայսրուհիին անուան տօնախմբութեանը առթիւ գոհաբանական աղօթքներ կարդացուեցան։ Վիլհէլմ կայսրը ու ֆոն Պիւլով իշխանն ալ ներկայ էին։ Կէսօրէն ետքը Սթանտարտի մէջ սեղան մը տրուեցաւ ի պատիւ Գերմանիոյ կայսեր. ֆոն Պիւլով իշխանը, Պ. Իզվօլսքի և միւս հետեւորդներն ալ ներկայ գտնուեցան։

—Գերմանիոյ կայսրը պատուանշաններ տուաւ Ռուսիոյ կայսեր հետեւորդներուն։

ՊՕՌՑՕ.—Երկու օրագրողներ, որոնք ինքնաշարժ կառքի արկածի մը մասին տեղեկութիւն առնել գացած էին ինքնաշարժ կառքով, փոշիի հետեւանքով զարնուեցան ուրիշ ինքնաշարժ կառքի մը, որուն մէջ գտնուող երեք հոգի իսկոյն մեռան. երկու հնոցպան և լուսանկարիչ մը, որոնք օրագրողներուն կ'ընկերանային, վիրաւորուելով մեռան։ Օրագրողներն ալ ծանրապէս վիրաւորուեցան։ Լիվուռնի մօտ ալ ինքնաշարժ կառքի արկած մը պատահելով երեք հոգի վիրաւորուեցան, որոնք երկուքը ծանրապէս։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ Յուլիս 21/3 Օգոստոս		
Օսմ. Քոնս. Միացեալ 4 %	Օ. Ռ.	102 39
Ամէնէն բարձր գին	»	103 03
Ամէնէն վար գին	»	102 36
Ռումէլի Երկաթուղի գոց	Ֆր.	164 1/4
Ամէնէն բարձր գին	»	164 3/8
Ամէնէն վար գին	»	163 3/4
Թրամվայ	»	51 —

ԲԱՑՈՒՄ Յուլիս 23/5 Օգոստոս		
Օսմ. Քոնս. Միացեալ 4 %	Օ. Ռ.	102 39
» » » ժամը 4ին	»	102 38
Ռումէլի Երկաթուղի	Ֆր.	164 1/8
» » ժամը 4ին	»	164 1/4
Քարափ Կ. Պոլսոյ	»	438 1/2
Անատ. Երկթ. Պարտթ. Ա.սերի	»	516 —
» » » Բ.սերի	»	514 —
» » բժնթղթ	Ա. Ռ.	16 95
Շիրքէթի Խայրիէ	»	44 —
Շիրքէթի Խայրիէի Համիտիէ	»	5 15
Օսմ. Ապահ. Ընկ.	»	4 25
Օսմ. Ծխախոտ		— —
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		9 30
» ժուիսանս		4 40
» պարտաթուղթ		472 —
Թրամվայ	Ֆր.	51 —
Տէրքոսի Ջուրի Ընկ.		323 —
Պալիա Քարա Այտըն		626 —
Միթիլէնի պանքա	Օ. Ռ.	6 —
Սալօնիքի պանքա		— —
Մերսին Ատանա պրտթ.	Ա. Ռ.	16 3/8
Քարասու առանձնաշնորհեալ		63 —
» սովորական		58 —
» 5 պարտաթուղթ		80 —
Քարափ Իզմիրի		586 —
Փոխառ. Հելլենական 5 %		245 —
Հելլենական պարգեւաւոր Թուղթ		420 —
» » »	Օ. Ռ.	4 02
Լաւրիոն	Ֆր.	68 —
Զարթրըա	»	31 3/4

ՍԹՈՒԼԱՆՑ		
Օսմ. Միացեալ 1 օրուան	Օ. Ռ.	1 75
» » 8 »		4 75
Ռումէլի երկաթուղի	Ֆր.	— —
Փոխ. Հրապարակ Օսմ. Պանքայի 6 1/2 %		

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ		
Լոնտոնի վրայ չէք	Ղրուշ	109 1/2
Բարիզի » »	Ֆրանք	22 97 1/2
Վիեննայի » »	Քուրոն	21 98
Պերլինի » »	Մարք	18 70

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ		
Անգլիական ոսկի	Ղշ.	109 32
Ֆրանսական »	»	87 09
Գերմանական 20 մարք	»	106 10
Բոլ Էմփէրիալ	»	91 50
Մէճիտի տարբերութիւն	»	107 24
Արծաթ մանրուք	»	104 —
Մէթալիք	»	101 10
Ռուսի Թղթադրամ	Օ. Ռ.	8 72

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱՐԻԶ, 3 Օգոստոս		
Միացեալ Օսմ. պրտթ.) բաց.	Ա. Ռ.	94 70
) գոց.	»	94 67
Ռումէլի երկաթուղի	Ֆր.	167 25
Թրամվայ	»	52 —
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	684 —
Ռէժիի բաժնեթուղթ	»	— —
Պալիա Քարա Այտըն	»	626 —
Օսմ. մաքսատուն	»	— —
Ֆրանս. Ռանթ 3 %	»	95 05
Քրէտի Լիոնէ	»	1165 —
Ռուսական 5 %	»	87 10
Իտալական Ռանթ	»	102 —
Սպանիական արտաքին	»	91 80
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	20 260
Դրամազեղչ Ֆրանս. Պանքայի	»	3 1/2

ՊԵՐԼԻՆ, 3 Օգոստոս		
Օսմ. միացեալ		94 10
Ռուսական 4 % 1902	մարք	— —
Ռումէլի երկաթուղի	»	140 50
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամսուան	»	20 270
Դրամազեղչ	»	5 1/2

Ի Լ Ա Ն

(Խազինէի Խասսայի Շահանէ)

Խազինէի Խասսայի Շահանէ էրզագ անպարը իչին պիր սէնէի քեամիլէ զարֆընտա միւպայաա օլունաճագ զէյթունեաղընըն պէհէր աթիգ գըյյէսի մէճիտի իիրմիպէշ պէչ զրուշ եէթմիշ պէշ սանթիմ ֆիաթըլա թալիպի ձօհտէսինտէ օլուպ մահը հալը բուժինին իիրմի իւչիւնճի բազար իրթէսի կիւնի իհալէի քաթիէսի իճրա գըլընաճաղընտան չէրաիթը միւթէֆերրիասը անլամագ վէ միւնագասայա տախիլ օլմագ իսթէյէնլէրին եւմի մ. նիսայէթինէ թէքէտմիւտ ագչէյսինի վէ խա միւթէնպէր քէֆալէթնամէլէ միւսթասհապէն հէյ'էթ մէջլիսըն նիհաեէթ սաաթ օնա գատար Խազինէյի ճէլիլէյի միւլքիյէ հայաթի ճէլիլէտէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

Ֆի 21 Թէմմուզ 323 3—1

* *

Խազինէի Խասսայի Շահանէյէ պիր սէնէի քեամիլէ զարֆընտա միւպայաա օլունաճագ Թրիէսթէ չէքէրի իլէ աշճը սաթարը վէ գալըպ, վուսթա, ինճէ ամէրիգան մէյգէի միւնագասայա վազ օլունմուշ օլդուղունտան չէրաիթը միւթէֆերրիասը անլամագ վէ միւնագասայա տախիլ օլմագ իսթէյէնլէրին եւմի մ. նիսայէթինէ թէքէտմիւտ ագչէյսինի վէ խա միւթէնպէր քէֆալէթնամէլէ միւսթասհապէն նիհաեէթ սաաթ օնա գատար Խազինէյի ճէլիլէյի միւլքիյէ հայաթի ճէլիլէտէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

Ֆի 18 Թէմմուզ 323 3—3

ՏԻԵԶԱՐԻ ԳԻՆԻՆ ՈՒ ՕՇԱՐԱԿԸ
ԼԱՔԹՕ-ՖՕՍՖԱՏ ՏԸ ՇՕՅՕՎ
VIN et SIROP de DUSART

Տիեզարի գինիին ու օշարակին մէջ գտնուած լաքթօ-ֆոսֆադ տը շօն ամենէն ազդեցիկ վերանորոգիչն է։

Ոսկրաթիւք տղայ ոսկորները կը շտկէ ու կը զօրացնէ. ուժ կուտայ թոյլ և անշուքին տղոց։

Ցղի կիները այս գինին ու օշարակը խմելով չեն յոգնիր ու չեն վախեր և աւելի կորովի տղաք կը ծնին։

Լաքթօ-ֆոսֆադը ստինքներուն կաթը կը շատցունէ և տղաքը կը պաշտպանէ ընդդէմ աճման հիւանդութեանց։ Իր ազդեցութեամբ, ակռաները շուտ կը բուսնին։ Բարիզ, Վիվիէն փողոց։ A.

Գործակատար՝ Ժ. Պ. Տալէճիօ, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս։

EL DIA
ԷԼ ՏԻԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿ.
Ընդդէմ հրդեհի
եւ ծովային արկածներու
Դրամագլուխ 10,000,000 ՊԷՍԷԹԱ
ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ ԳԱՐԹԱԺԷՆ [Սպանիա
Նախագահ Վարչական Ժողովոյ
ԳԱՄԻԼՕ ՏԷ ԱԿՈՒԻՌՌԷ Ի ԼԱՅՍ
Վարիչ Տնօրէն
ԼՈՒԻ ՏԷ ԱԿՈՒԻՌՌԷ
Ընդհանուր Տնօրէն
50—11 Պ. ԹՈՒԹԶ ՀԷՖ
Ղալաթիա, Վոյվոտա խան

ԱԹԷՆՔԻ ՊԱՆՔԱ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽԸ ԱՄԲՈՂՋԱՊԷՍ ՎՃԱՐՈՒԱԾ
50,000,000 Տրախմի
ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ ԱԹԷՆՔ

Մասնաճիւղեր ունի Կ. Պոլիս եւ գաւառներ՝ Ղալաթիոյ եւ Պոլսոյ կողմը Լոնտոն, Աղեքսանդրիա, Գահիրէ, Սելանիկ, Իզմիր, Պիրէօս, Բաղրաս, Վոլօ, Շիրա, Քալամաթա, Քանէ եւ Քանտիա (Կրէտէ)։

Դրամագլուխին և աւանդ ձգուած դրամին ու արժեթուղթերուն արժէքը, Օգոստոս ամսուն, կը համնի 260,000,000 տրախմիի։

Աթէնքի Պանքան կը զբաղի Պանքայի ամէն տեսակ գործառնութիւններով։ Փոխառութիւններ կ'ընէ վաճառքներու, արժեթուղթերու վրայ և Եւրոպական Թուրքիոյ վրայ քաշուած փոխանակագիրներ կը զեղչէ։

Աթէնքի Պանքան հաշուեբնթացներ կը բանայ, չէքեր, վարկագիրներ կը հանէ, հեռագրական հրամանով վճարումներ կը կատարէ Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներու և արտասահմանի մէջ։ Սակարանական հրամաններ կը կատարէ, թէ՛ մեր հրապարակին և թէ օտար հրապարակներուն վրայ, յաճախորդներուն շատ նպաստաւոր կերպով։

Շատ փոքր վարձքի մը փոխարէն՝ արժեթուղթեր կը պահէ, աւանդի ձեւով և ուզուած ատենը ետ առնուելու պայմանով։ Ամէն կարգի կտրօններ կը գանձէ և զեղչէ գործողութիւններ ալ կը կատարէ։ Աթէնքի Պանքան հանրութեան տրամադրութեան տակ կը դնէ արկղամուրի խորշեր, փոքր վարձքերով։

Աւանդի ճիւղ

Աթէնքի Պանքան իբր աւանդ կ'ընդունի դրամ և արժեթուղթ, սա տոկոսները վճարելով։

Ուզուած ատեն դրամ քաշելու պայմանով	3%
Վեց ամսուան համար	3½%
Մէկ » »	4 —
Երկու » և աւելի	5 —

Աւանդ ձգուած դրամները կը վճարուին այն դրամով որով Պանքան ձգուած են։ Տոկոսները կը վճարուին ամէն տարուան Ցունուար 2ին և Ցուլիս 1ին։

Մասնաւոր տետրակներ՝ 4% տոկոսով

Աթէնքի Պանքան իր յաճախորդներուն մէջ փոքր դրամատէրեր ունենալով և փափաքելով ամէն դիւրութիւն ընծայել, անոնց տրամադրութեան տակ կը դնէ մասնաւոր աւանդներու տետրակներ, որոնց մէջ կրնան արձանագրել առ առաւելն 100 ոսկիի աւանդ գումար մը։ Այդ դրամը 4% տոկոս կը բերէ և մասնակի վճարումներ կը կատարուին, առնուազն 25 ղրուշ ոսկեդրամ։ 50—15

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆԵԱԼ՝ ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ
1892 Օգոստ 2/14 եւ 1320 Սէֆէր 20 թուակիր Ֆէրմանով

Դիմել Ընկերութեան Կեդր. գրասենեակը, Ղալաթիա, Նազըլը խան, Հէզարէն փողոց, Թիւ 14, Քօօբէրաթիվ վաճառատան դիմաց, կամ հետեւեալ հասցէներուն

Պոլիս, մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի Նէնէ Ճամիի հրապարակ.
Պոլիս, Արձանագրութեան գրասենեակ Ընկերութեան, Պահչէ Գաբու, Թրամուէյի ճամբան, Թ. 40, մաքսատան մօտ։
Պոլիս, Մ. Ի. Սաոօք, Շէյխ Իւլ Իսլամ խան, Պահչէ Գաբու Թիւ 10։
Պոլիս, Ապտի պէյ եւ Ընկ., Վէզնէճիլէր փողոց։
Պոլիս, Գ. Ս. Այվէլեղլու, Եմին-Էօնիւ, Պահչէ Գաբու, Իզմիր փողոց։
Գատըգիւղ, Ալեքսանդր Անաստասիատիս շուկայի հրապարակ։
Գատըգիւղ, Մ. Ա. Անդրիա, Մօտա ճատտէսի։
Պէյիւքտէրէ, Մ. Ա. Տէմարջի։
Բերա, Մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի, Մեծ Փողոց
Երէնգիւղ, Թէօտօս Իշանիտէս, նաւակատան մօտ։
Շիշլի, Մ. Է. Ռոսի, Պէյիւքտէրէ ճատտէ, Թիւ 137։
Ղալաթիա, Մ. Ա. Բիրքանց, Թիւ 12, Թիւնէլ խան։
Բէնտիք, Բ. Սօմմարիփա։
Մեծ Կղզի, Րէսուլ էֆ.։
Մաքրիգիւղ, Մ. Ա. Անկէլիտէս, կայարանի հրապարակ։
Սան Սթէֆանօ, Քէչէճեան էֆ.։

17 Գործակալութիւնք Օսմ. գլխաւոր քաղաքաց մէջ։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՅԻՆ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
ՀԱՍՈՅԹԸ ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՋԵՏԵՂՄԱՆ ՅԱՏԿԱՑՈՒԱԾ

Պարգեւները կը վճարուին Կ. Պոլսոյ մէջ Երկրագործական դրամատան և Օսմ. Կայս. Պանքայի, իսկ գաւառներու մէջ յիշեալ Պանքաներու մասնաճիւղերուն կողմէ։ Իններորդ Թիրաժը պիտի կատարուի 1323 սեպտ. 1ին Հանրօգուտ Շինութեանց պաշտօնատան մէջ։

Տոմսակներուն թիւը	Պարգեւ շահող տոմսակներուն թիւը
175 000	35 000

Առաջին պարգեւ	Երկրորդ պարգեւ	Երրորդ պարգեւ	Չորրորդ պարգեւ
300,000	100,000	50,000	20,000

ՊԱՐԳԵՒՆԵՐՈՒՆ ԹԻՒՆ ՈՒ ՔԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

Պարգեւ		Հատ			
300,000	ղրշ.	1			
100,000	»	1			
50,000	»	1			
20,000	»	1			
60,000	»	6	իւրաքանչիւրը	10,000ական	ղրշ.
50,000	»	10	»	5,000 »	»
40,000	»	20	»	2,000 »	»
60,000	»	60	»	1,000 »	»
200,000	»	400	»	500 »	»
240,000	»	3000	»	80 »	»
630,000	»	31,500	»	20 »	»
———	»	———			
1,750,000	»	35,000			

Թիրաժի գործողութիւնը կը կատարուի ի ներկայութեան Երկրագործական Պանքային Վարչական Խորհուրդի մարմնոյն, հաշուակալին, Ելմտական Նախարարութեան հաշուակալութեան Ատեանին և Օսմ. Կայս. Պանքային կողմէ կարգուած ներկայացուցիչներուն։ Ելած պարգեւները առանց ո և է զեղչի կը վճարուին ամբողջապէս, մէճիտիէն քսան ղրուշ հաշուելով։ Թիրաժի միջոցին ամէն օր քաշուած թիւերը լրագիրներու մէջ կը հրատարակուին յաջորդ օրը։

Վիճակահանութեան տոմսերը կը ծախուին Երկրագործական Պանքային կեդրոնատեղին, Պոլսոյ կողմը վիճակահանութեան մասնաճիւղին, իսկ գաւառները Երկրագործական Պանքայի և Օսմ. Կայս. Պանքայի մասնաճիւղերուն մէջ։ Ամբողջական քսանըհինգ տոմսակ գնողին հարիւրին վեց ղրուշ զեղչ կ'ըլլայ։ Թիրաժէն մէկ օր առաջ ետ դարձուած տոմսերը կ'ընդունուին և անոնց արժէքը կը վճարուի։

Ամբողջ տոմսին արժէքը մէկ մէճիտիէ
Կէս տոմսին արժէքը կէս մէճիտիէ
Քառորդ տոմսին արժէքը հինգ ղրուշ

ՌՕՍԻԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Պետերսպուրկ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, ճամբորդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու ցուցափեղկի ապակիներու խորտակուելուն դէմ։

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջապէս վճարուած	10,666,666 ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	162,600,000 »
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	460,946,000 »
1906 տարուան մէջ գանձուած ապահովագին ու տոկոս	75,130,000 »

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել
Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին, Ազարեան խան Վօյվօտա Ղալաթիա։
Պոլսոյ գործակալութեան, Տիլսիզզատէ խան, Աշըր Էֆէնտի ճամբայ, Թիւ 26։
Տնօրէն, Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին՝ Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ 11 50—19

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴ.— Թողեալ Հասոյթներու վարչութիւնը կը ծանուցանէ դրօշմաթուղթ վճարողներուն թէ իբր վարչութեան գործակալ և դրօշմաթուղթի գործառնութեան հսկող պէտք է ճանչնան այն անձերը միայն որոնք իրենց ինքնութիւնը յայտնող թուղթ մը ունին իրենց քով, ստորագրուած Ընդհ. Տնօրէնին և վերահսկողին կողմէ ու վարչութեան պաշտօնական կնիքովը կնքուած։ Օրինազանցութեան պարագային, այդ գործակալները իրաւունք ունին տեղեկագիր մը պատրաստելու, բայց տուգանքները գանձելու արտօնութիւն չունին։ Տուգանքը մի միայն պէտք է վճարուի վարչութեան գործակալութեանց սնտուկներուն, որոնք պարտին օրինական ընկալագիրն յանձնել։

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ
16/29 յուլիս 1907 (1323) 8—2

ԱԼԱՇԵՀԻՐ
ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՋՈՒՐ ԱԼԱՇԵՀՐԻ
(ՖԻԼԱՏԷԼՖԻԱ)
"ՍԱՐԸ-ԳԸՁԻ" ԱՂԲԻՒՐ
ՍԵՂԱՆԻ ՋՈՒՐԵՐՈՒՆ ԻՏԷԱԼԸ

Ո և է մանրէէ զերծ, ամէն ստամոքսի կը յարմարի այս հանքային ջուրը։ Շատ օգտակար է ՍՏԱՄՈՔՍԱՑԱՒԵՐՈՒ, ԼԵԱՐԴԻ, ԱՂԻՔԻ, ՄԻԶԱՆՑՔԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ։ Կը բուժէ ՇԱՔԱՐԱԽՏԸ, ԱԽԱՋԱԽՏԸ և ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ինչ որ տիեզերապէս հաստատուած է նշանաւոր բժիշկներու և քիմիագէտներու կողմէ տրուած վկայականներով։ Շաբաթը երկու անգամ կանոնաւորապէս հոս կը ղրկուի այդ հանքային ջուրը, որ թարմ կ'ըլլայ բնականաբար և իր մէջ կը պարունակէ այդ փնտռուած ջուրին յատուկ բոլոր ԱՌԱՒԵԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ։

Կը վաճառուի բոլոր դեղարաններու, նպարավաճառանոցներու, ճաշարաններու եւ գարեջրատանց մէջ։

ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՋՈՒՐԵՐՈՒ ՇԱՀԱԳՈՐԾՄԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԱԹԱՆԱՍՈՒԼԱ եւ ՔԻՈՆԻ
ԻԶՄԻՐ
ՄԻԱԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ
ՔՈՒՐԹԷՍԻ եւ ՎԱՍԻԼԻԱՏԻ
36—16 Սաքըզլը խան, Պոլիս

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅ.
Ն. ՓԱՔԷ եւ ԸՆԿ.
ՍՊԱՍՈՒԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ
Օգոստ. 5ին, Իսէրէդի, Մարսիլիայէն
Օգոստ. 12ին, Ֆրիժի, Սեւ ծովէն
ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ
Օգոստ. 7ին, Իսէրէդի, Սեւ Ծով։
Օգոստ. 13ին, Ֆրիժի, Մարսիլիա

Ա	կարգ	Բարիզի	համար	200 ֆր.
»	»	Մարսիլիոյ	»	160 »
Բ	»	Բարիզի	»	150 »
»	»	Մարսիլիոյ	»	120 »

Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին՝ Թօփհանէ քարափին վրայ։
15 50—49 Բ. ՌԸԳՈՒԼ

Cie RUSSE
Navigation à Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Շաբթուան երթեւեկութիւններ
Ցուլիս
Դշ. 24/6 Պիրէօս, Աղեքսանդրիա, մէջօրէէն առաջ ժամը 10ին։ Հաղորդակցութիւն Բօր-Սաիտ ու Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող շոգենաւերուն հետ։
Դշ. 24/6 Օտեսա ժամը 4ին։ Հաղորդակցութիւն Ղրիմ-Կովկաս, Ղրիմ-Ազով, Օտեսա-Խէրսոն, Օտեսա-Նիքոլայէվ գիծերու շոգենաւերուն հետ։
Դշ. 25/7 Սեվաստոպոլ ժամը 10ին։
Եշ. 26/8 Տարտանէլ, Միտիլլի, Իզմիր, Քիոս, Թրիպոլի, Պէյրութ, Եաֆա, Բօռ-Սաիտ, Աղեքսանդրիա, իրիկուան ժամը 4ին։
Շբ 28/10 Օտեսա, ժամը 12ին։
50—10

"ԱՏԼԷՐ"
Առաջին գիրէն մինչեւ վերջին գիրը ընթեռնլի գրուածք

ԳՐԵԼՈՒ ՄԵՔԵՆԱՅ
ԱՏԼԷՐ

շնորհիւ իր ունեցած կատարելագործութեանց, պարզութեան և հաստատուն շինուածքին, քիչ ատենի մէջ, առաջնակարգ տեղ մը գրաւած է գրելու մեքենաներուն մէջ, և մեր յաճախորդներու ամենամեծ գովեստներուն կ'արժանանայ ամէն օր։

1906Ի ՄԻԼԱՆԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԷՆ
ՄԻԱԿ ՄԵԾ ՄՐՑԱՆԱԿ
1906Ի ԱՄՍԹԵՐՏԱՄԻ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԷՆ
ՈՍԿԻ ՇՔԱԴՐԱՄ
ԱՏԼԷՐ գրելու մեքենային ամէնէն ցայտուն յատկութիւններն

Տոկունութիւն, դիւրուսոյց մեթոտ, նորոգման դիւրութիւն, գրի ընթեռնլիութիւն, մաքուր գիր, բառերու և տողամէջերու կանոնաւորութիւն, պատճէններու նմանութիւն, վայելուչ ձեւ, արագութիւն, լաւ տպագրութիւն, գրերու մաքրութիւն, ստեղնաշարի պարզութիւն, գրերու ճոխութիւն, այլազան ստեղնաշարեր, գիրեր փոխելու մեքենաներ, թուղթի գլաններ, Թապիւլաթէօր, թուղթի կանոնաւոր յառաջացում, եւայլն եւայլն։

Միակ գործակալ եւ ներկայացուցիչ
Ֆ. Վ. ՎԻՆԳԼԷՐ
40—26 544, ԲԵՐԱ ԹԷՔԷ. — Կ. Պոլիս

ԶԵՆԻԹ

Համաշխարհային հռչակ վայելող միակ ժամացոյցը իր ներքին յօրինուածքին, իր բարեձեւութեան, իր տոկունութեան և իր բարձր ճշդութեան համար, յատկութիւններ՝ որոնք բոլոր Աշխարհահանդէսներու մէջ իրաւապէս արժանացուցած են զայն ամենաբարձր վարձատրութեանց, և որոնց համար կարելի է միշտ զայն յանձնարարել և երաշխաւորել։ Իբրեւ կատարելագործութեան վերջին բառ՝ ժամագործական ճարտարարուեստին արդի կալուածին մէջ, ԶԵՆԻԹ ժամացոյցը լիովին կ'արդարացնէ իրեն ընծայուած անունը։

ՄԵԾ ՄՐՑԱՆԱԿ ԲԱՐԻԶ, 1900
ԱՌԱՋԻՆ ՄՐՑԱՆԱԿ.—ՆԷՕՇԱՏԷԼԻ ԴԻՏԱՐԱՆԻՆ. 1903
ԱՐՏԱՔՈՅ ՄՐՑՄԱՆ.—ԱՆԴԱՄ ԺԻՒՐԻԻ, ՄԻԼԱՆ. 1906
Եւն. եւն. եւն.
ԱՄԷՆ ՄԵՏԱԼԷ ԵՒ ԱՄԷՆ ՄԵԾՈՒԹԵԱՄԲ
Ընդհ. ներկայացուցիչ Թուրքիոյ համար — Գ. ՍԱՐԳԻՍՈՎ եւ ԸՆԿ.
Մեծ վաճառատուն ժամացոյցներու, շղթաներու և գոհարեղէններու
ԹԻՒ 16 — ՊԱՀՃԷ ԳԱՊՈՒ — ԹԻՒ 16
Օտոման-Պանք հաստատութեան դիմացը
Ի Բերա, կը գտնուի գոհարավաճառ Տ. Տ. ԷՔՄԷՔՃԵԱՆ ԵՂԲԱՐՑ քով,
Թիւ 400 Մեծ-Փողոց 50—12

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հըլի, Կ. Պոլսոյ եւ Օտէսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոն
Ալպանօ	1069	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1531	Մարչէլլօ	3709	Սաֆօ	1119
Ալէփօ	3607	Տամինօ	938	Հինտու	3720	Մըքատօ	3557	Ցիբբա	1735
Անճէլօ	1541	Տուրօ	2383	Հօրաթիօ	1600	Մէլօ	1057	Սիլվիա	119
Աթիսագօ	2277	Տրագօ	1713	Հումպէր	595	Մոնգիպէլլօ		Սքէրա	1203
Բասանօ	1822	Տինամօ	504	Իտքօ	2354	Մուրիլլօ	3419	Թասսօ	1323
Պարատինօ	1264	Էպրօ	3464	Իտալօ	5040	Նէգօ	1938	Թ. Ուիլսըն	1546
Պըֆֆալօ	4481	Էլտորատօ	1520	Ճինօ	1080	Օթիս	4100	Թագիօ	3327
Գէյլօ	1371	Էցագօ	1841	Քլէօ	1058	Ոնթարիօ	4036	Թոլէտօ	1470
Գոլիբաօ	1837	Ֆիրօ	954	Քօլտինօ	2607	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	242
Գաբէօ	1244	Ֆինլանտիա	1828	Քամօ	1700	Փալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Գոզօ	1094	Ֆլամինկօ	349	Լէօ	1053	Փոլօ	510	Վոլօ	1282
Ջիքակօ	2729	Ֆրանչեսքօ	4582	Լէփանթօ	2272	Ռիալթօ	3329	Վ. Ուիլսըն	2391
Սօւէթօ	1831	Կալիլէօ	3060	Լիվօռնօ	1643	Ռինալտօ	1553	Էտնա	1350
Գոլորատօ	4235	Կիկանօ	1143	Լօրէնցօ	3191	Ռոլլօ	1613	Զէտա	1200
Գանկօ	2905	Կոզօ	1011	Մալմօ	724	Ռոմէօ	1789	Թասօ	
Դարրօ	895	Կըտանօ	1695	Մարէնկօ	1273	Ռոզալինտ	136	Մէլօն	

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած են.
Քօլէնցօ շոգենաւը, Նաւապետ Պրանտըն։
Վիկօ շոգենաւը, Նաւապետ Հարպօրտ։
Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուին.
Թոքիօ շոգենաւը, Նաւապետ Թօրն, օգոստոս 19ին։
Դիմել Գործակալներուն՝ Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՐԻՔՕՍ
Թիւ 22 24, Թիւթիւն Միլլէթ խան, Ղալաթիա 10 50—1

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (149)

ԹՕՓԼ ՄԱՕՔ

Գեղանի Կոմսուհիի Մը Արկածները

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԾԵՐՈՒԿ ԱՌԻՒԾԸ

Է.

ԳՈՒՇԱԿՈՒԹԻՒՆԸ Կ'ԻՐԱԿԱՆԱՆԱՅ

—Ինչո՞ւ համար վրդովում կ'ունենաք, Ժէրմէն, երբ այդ անունը կը լսէք։

Մանկամարդ աղջիկը լուռ մնաց, երկու եղբայրներուն հանդէպ խելակորոյս...

—Խղճի խայթ ունիք, այնպէս չէ՞, շարունակեց Միշէլ... Օպէրշթայն անծանօթ մը չէ մեզի... Իր անունը սարսափ կ'ազդէ մեր սահմանագլխին վրայ... Այո՛, լսած ենք թէ համաձայնութիւն մը գոյացած էր ձեր և անոր ու երկու մեղսակիցներուն միջեւ... և թէ ուզած էք անոնց ձեռքը ձգել նորատի աղջիկ մը զոր կը հետապնդէիք ձեր բուռն ատելութեամբ, յարմար առթիւ վրէժնիդ լուծելու համար... Գիտենք թէ ի՛նչ պէտի պատահէր Բօմ-ու-Բէնի մէջ...

—Ո՛չ, ո՛չ, չէք գիտեր թէ ի՛նչ պատահեցաւ հոն, մրմնջեց Ժէրմէն ապշահար։

—Ժէրմէն, պատասխանեցէ՛ք սա երկու հարցումներուն։ Ինչո՞ւ համար Ռօզ-Լիզօնի նկատմամբ ատելութիւն կը զգաք, զոր չէք ճանչնար։ Ինչո՞ւ համար սոսկումի կը մատնուիք, Օպէրշթայնի անունը լսելով։

—Իրաւ է որ կ'ատեմ Ռօզ-Լիզօնը, բայց թէ ինչո՞ւ համար, ձեզի վերաբերող բան մը չէ... Օպէրշթայնի անունը լսելուս պէս նուաղեցայ, և կը կարծէք թէ ինչո՛ւ համար. որովհետեւ միտքս ինկաւ թէ ատենօք փորձած էի այդ մարդը հանել Ռօզ-Լիզօնի դէմ...

—Ձեր կեանքին գաղտնիքներն են ատոնք, և մենք կ'ուզենք իրազեկ ըլլալ այդ գաղտնիքներուն։

—Յոյս մի դնէք այդ բանին վրայ, ըսաւ Ժէրմէն խուլ ձայնով մը։

Ու մանկամարդ աղջիկը կասկածով վեր առաւ գլուխը, ուզելով գիտնալ թէ ստուգիւ իր ստրուկնե՞րը դարձած էին երկու եղբայրները։

—Եթէ իմ վրաս կը կասկածիք, մնաս բարով...

Միշէլ ու Լօրան վախցան որ զայրացուցած են մանկամարդ աղջիկը։

—Ժէրմէն, ձեր գաղտնիքը մի՛ յայտնէք... Ձեր սիրածը մենք ալ պիտի սիրենք... ձեր ատած մարդիկը մենք ալ պիտի ատենք, յայտարարեցին երկու եղբայրները խոնարհաբար։

Ջաղացպանուհին ծածկեց իր ուրախութիւնը։ Իր վայելուչ ափին մէջ առած էր զանոնք, երկաթէ շղթայով մը կաշկանդելով...

—Առանձին ձգեցէ՛ք զիս, ըսաւ Ժէրմէն... Հանգիստի պէտք ունիմ։

Միշէլ ու Լօրան հեռացան։

Օրուան ընթացքին մէջ երկու եղբայրներէն իւրաքանչիւրը յարմար առիթ մը փնտռեց՝ մանկամարդ աղջկան հետ առանձին մնալու համար... Բայց երկուքն ալ իրարմէ խոյս կուտային։

Առաջին անգամ ըլլալով՝ Լօրան կրցաւ խօսիլ Ժէրմէնի հետ։

—Ժէրմէ՛ն, կ'ուզեմ ձեզի հետ վերըսկսիլ այն տեսակցութիւնը զոր երէկ ունեցանք Թէրասին վրայ...

Աչքերը, երիտասարդին վրայ սեւեռած, մանկամարդ աղջիկը սպասեց։

—Ժէրմէ՛ն, կ'ուզէի գիտնալ թէ ի՛նչ որոշման յանգեցաք... Մեզ փորձի ենթարկել ուզեցիք... և նոյն իսկ մենէ պահանջեցիք...

Եւ որովհետեւ Լօրան չէր համարձակեր շարունակել, Ժէրմէն պաղարիւնութեամբ լրացուց...

—Ոճի՞ր մը։

—Այո՛...

—Ի՞նչ կայ որ։

—Ճշմարտութի՞ւնն ըսիք թէ պարզապէս խաղ մըն էր ձեր ըրածը, ապահով ըլլալու համար մեր սիրոյն վրայ։

Իր խօսքով երիտասարդին սրտին ու որոշումներուն վրայ ազդելու համար, Ժէրմէն յամր ձայնով մը ըսաւ.

—Ճշմարտութիւնն է որ կ'ըսէի...

—Բայց նոյնպէս յայտարարեցիք թէ ո՛չ մէկուն նկատմամբ ատելութիւն կը զգաք։

—Այն ատեն կը ստէի։

—Ո՞վ է ձեր ատած անձը։

Ժէրմէն չպատասխանեց։ Լօրան մեղմաձայն ըսաւ.

—Ռօզ-Լիզօնն է, այնպէս չէ՞։

—Այո՛։

—Ձեր մէջ ան մտցուցած է ոճրի գաղափարը։

—Այո՛։

—Ուրեմն Ռօզ-Լիզօնը պէտք է հարուածել։

—Մի՛ ծանրանաք այդ բանին վրայ, քանի որ կռահած էք, ըսաւ Ժէրմէն բըրտօրէն։

Դժուարաւ շունչ կ'առնէր Լօրան։

—Մօ՞տ ատենէն պիտի ըլլայ ատիկա...

—Իմաց պիտի տամ ձեզի...

Յանկարծ Լօրան իր թեւերուն մէջ առաւ մանկամարդ աղջիկը ու համբոյրներով ծածկեց զանի։ Շատ թոյլ կերպով պաշտպանեց ինքզինքը։ Վայրագ կերպով մը կը մրմնջէր Լօրան.

— Պիտի սիրե՞ս զիս...

Թշուառական կինը Լօրանի վրայ ծռելով, ըսաւ.

— Կը սիրե՛մ քեզ։

Գէթ Լօրան լսեց այդ խօսքը։

Ժէրմէն դէպ ի ետ հրեց երիտասարդը, խանդաղատալից շշուկով մը յաւելով.

— Առանձին ձգեցէ՛ք զիս... Հիմա որ իմ գաղտնիքս իմացաք, ա՛լ եւս մեղսակից դարձած ենք իրարու։

Լօրան հնազանդեցաւ։ Խենթ դարձած էր։ Իր ճակատագի՞րն էր արդեօք Ռօզ-Լիզօնի դէմ ելլել անպատճառ... Երրորդ անգամ ըլլալով, այդ աղջկան կը բաղխէր, բայց այս անգամ ո՛չ թէ շահու, ապագայի յայտնութիւններէ վախնալուն պատճառաւ, այլ ուրիշի մը վրէժը լուծելու համար։ Պիտի յաջողէ՞ր այս անգամ...

Լօրանի մեկնումէն քառորդ ժամ յետոյ Միշէլ իր կարգին կը մտնէր Ժէրմէնի... Տեսակ մը վախով համակուած՝ մանկամարդ աղջկան քով գնաց։ Կարծես թէ ներում խնդրելու կ'երթար իր գործած մէկ յանցանքին համար։

—Ժէրմէ՛ն, բառ մը ըսէք, մրմնջեց Միշէլ։

Մանկամարդ աղջիկը դիտեց երիտասարդին յառաջանալը, առանց ո և է քաջալերական նայուածք ուղղելու։ Գիտէր անոր ուզածը։ Միշէլ ալ ինքզինքը պարտուած պիտի խոստովանէր։ Եւ թշուառականին յաղթանակը կատարեալ պիտի ըլլար։

— Ժէրմէ՛ն, Թէրասին վրայ ունեցած մեր տեսակցութենէն ի՛նչ պէտք է եզրակացնել։

Առեղծուածային դէմքով մը շեշտակի նայեցաւ Միշէլի երեսը։

—Ի՛նչ եզրակացութիւն որ հաճոյ կը թուի ձեզի, պատասխանեց Ժէրմէն յանդգնօրէն... Եթէ ճշմարիտ կը հաւատաք ըսածս, թո՛ղ այնպէս ըլլայ... իսկ եթէ կը նախընտրէք որ ձեր սէրը և անձնուիրութիւնը փորձի ենթարկած ըլլամ—իրաւ է որ արտառոց կերպով—ձեր կամքին համաձայն թո՛ղ ըլլայ։

—Ձեր տուած տարտամ պատասխանէն սա կրցայ հետեւցնել թէ կ'երազէք ոճիր մը գործելու հրաման տալ...

Անարգական ժպիտ մը արձակեց Ժէրմէն։ Միշէլ յարեց.

—Մայրայեղութեան մի՛ մղէք զիս... Չէք գիտեր թէ ո՛ր աստիճան կարող եմ ձեզի հնազանդելու, քանի որ ես ալ կը սիրեմ ձեզ...

(Շարունակելի)

Արտօնատէր ԳԱՐԵԳԻՆ ՓՕԶԱՃԵԱՆ